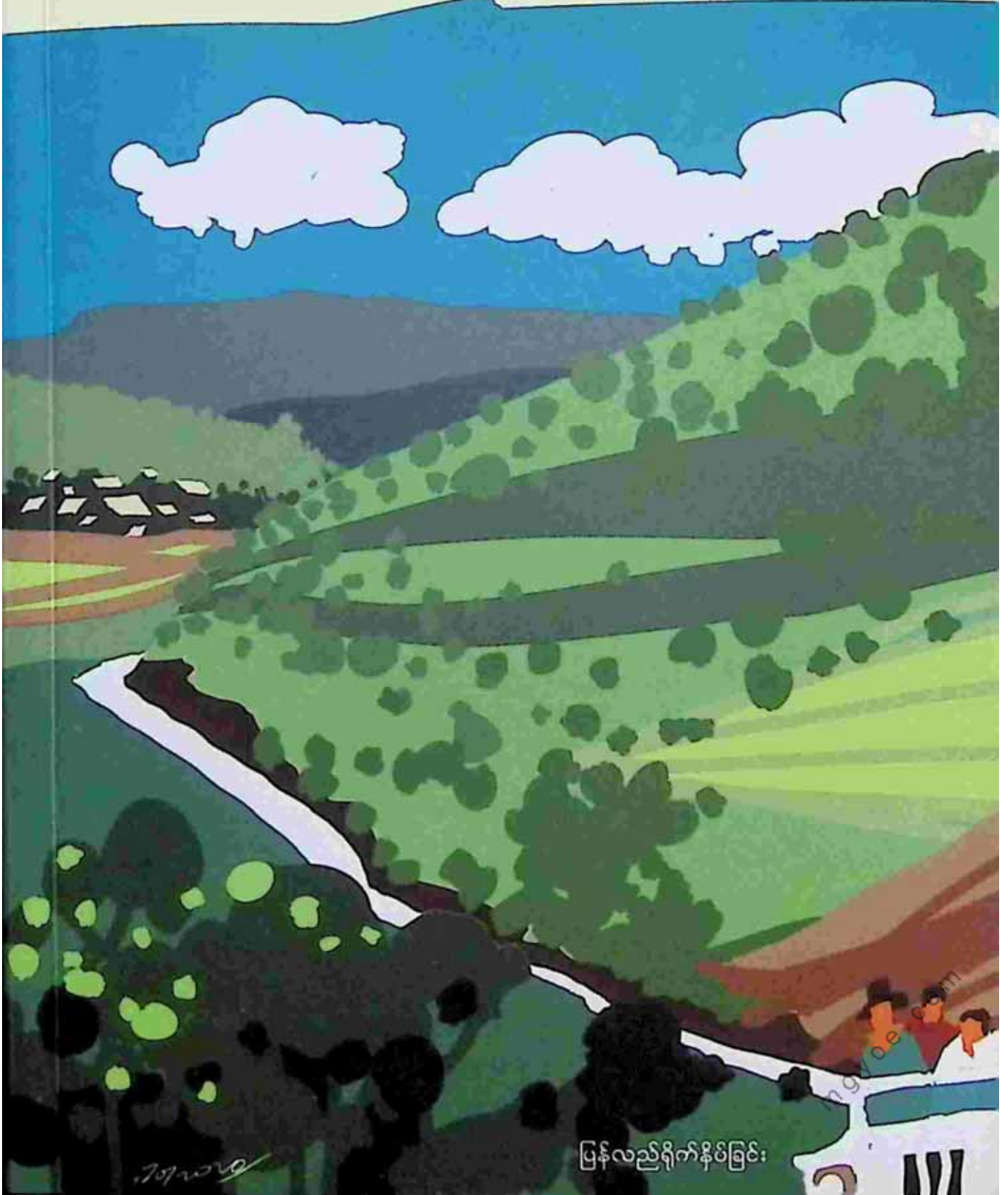

သိန်းဖေမြင့် အရှေ့မြောက်တိုင်းတစ်ခွင်

mgyoe.com

ဝင်းသန်းဖေမြင့် အရှေ့မြောက်တိုင်းတစ်ခွင်

ISBN 9789997130860

9 789997 130860

2,500.00 KS

အရှေ့မြောက်တိုင်းတခွင်၊ သိန်းဇေမြင့်
မျက်နှာပုံးပန်းချီ - တော်တိအွ
စာမျက်နှာ ၁၆၅ + မျက်နှာ၊ ၁၃ * ၅ စင်တီ x ၂၁ စင်တီ

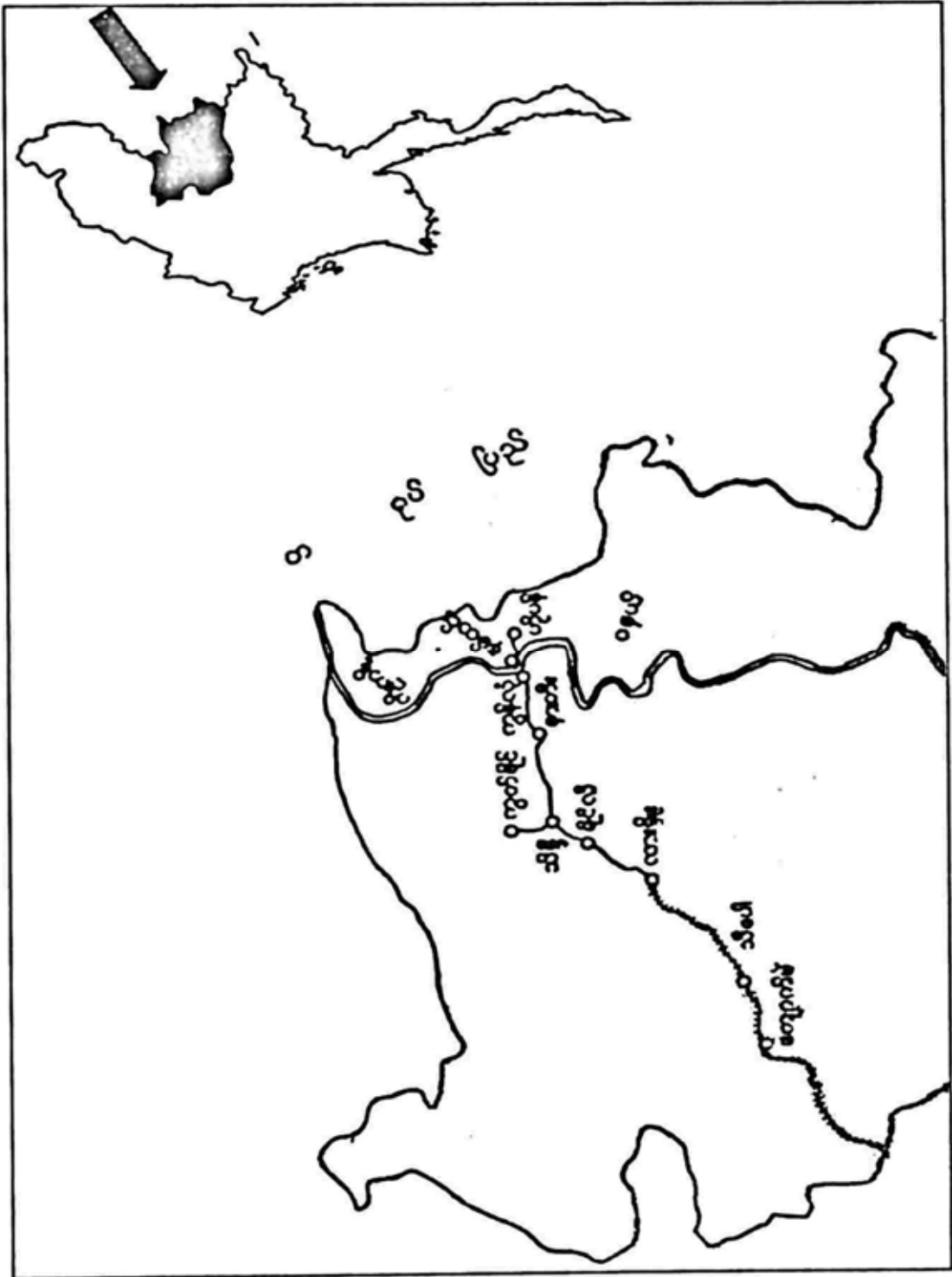
ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။
၂၀၂၀၊ မတ်လ၊ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊
၁၉၇၃၊ အလိမ္မာစာပေ၏ ပထမအကြိမ်ပုံ။
ရောင်းစျေး ၂၅၀၀ ကျပ်

အရှေ့မြောက်တိုင်းတစ်
သိန်းဖေမြင့်

mgyc.com

mgyc.com

မာ တိ ကာ

၁။	အရှေ့မြောက်တိုင်းတခွင်	၁
၂။	ရေပူစမ်း	၁၀
၃။	မယ်တော်ကြီးဘုရား	၁၅
၄။	စောမွန်လှ၏အမျိုး	၁၈
၅။	နမ်းအွန်မှအဲနွေး	၂၁
၆။	ငှက်ပျောဖီး တစ်သိန်း	၂၅
၇။	ရသစာပေ ရေးနည်း	၃၁
၈။	ကွန်ဗိုင်း အကြံဖြင့်	၃၄
၉။	သံလွင်မြစ်ဝှမ်းတွင်	၄၀
၁၀။	ကွန်လုံဟူသည်မှာ	၄၄
၁၁။	မတတ်မဖြစ်သော မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကား	၅၁
၁၂။	အညာသူ အညာသားတို့နှင့်	၅၇
၁၃။	နံပါတ် (၁) မှ နံပါတ် (၄) သို့	၆၅
၁၄။	လွယ်လ ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့	၆၉
၁၅။	ဘုရားထန် (ခေါ်) ဖရားထန်	၇၂
၁၆။	နမ့်တင်းချောင်းဝှမ်း စီမံကိန်း	၇၆
၁၇။	ပစနမ် (ပါဆန္ဒ) မှ ဘော်ဒါဆောင်	၈၅

၁၈။	ဘုရားအနီးမှ ဘိန်းခင်း	၉၀
၁၉။	ကျောက်လှေကားသို့	၁၀၀
၂၀။	သို့သော်... သူတို့လက်နက်ကောင်းသည်	၁၀၉
၂၁။	ဟိုက်ကမ်းပါးသို့	၁၁၅
၂၂။	ကွန်လုံမှ ချပါတီ	၁၂၃
၂၃။	ပါဠိသဒ္ဒါလား၊ မြန်မာသဒ္ဒါလား	၁၃၀
၂၄။	သီပေါစော်ဘွား၏ ကျေးဇူး	၁၃၄
၂၅။	ဘော်ကြိုဘုရား	၁၃၈
၂၆။	ကျောက်မဲမှ ကျောက်ဆည်သူ ဒေါ်ဒေါ်ဝ	၁၄၂
၂၇။	ကာကွယ်ရေးမှ ပြည်သူ့စစ်သို့	၁၄၉
၂၈။	ကာကွယ်ရေးကျောင်း	၁၅၄
၂၉။	အရှေ့မြောက်တိုင်းတခွင် ကြည်လင်ပါစေ	၁၆၂

အရှေ့မြောက်တိုင်းတခွင်

ဆောင်း: မှာ နှောင်းနေသည်ဟု ထင်ရသည်။
ဒီဇင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့သို့ ရောက်နေပြီး မချမ်းတတ်သေး။
ရန်ကုန်မှာ မချမ်းသော်လည်း သွားရမည့်နေရာမှာ ချမ်းလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့်
အနွေးထည်တွေ အလုံအလောက်ယူခဲ့ပါသည်။

လွိုင်ကော်မှာ လေယာဉ်ခဏရပ်နားတော့ ဆင်းကြည့်ပါသည်။
လေဆိပ် ဟိုနားသည်နား လျှောက်ကြည့်ပါသည်။ မချမ်းပါ။ မကြာမီက
မိုးရွာထားသည့် လကွဏာများကို တွေ့ရသည်။

နာရီဝက်လောက်ကြာတော့ ဟဲဟိုးသို့ရောက်သည်။ ဟဲဟိုးမှာလည်း
ချမ်းသည်ကိုမတွေ့ရ။ ဟဲဟိုးလေဆိပ်မှာ မိတ်ဆွေဟောင်းမိမိခိုင် (မစွက်
စပ်ဆိုင်မွန်)ကိုတွေ့ရသည်။ မြန်မာပြည်အကြောင်း စာအုပ်တစ်အုပ်
အင်္ဂလိပ်လိုရေးခဲ့သော မိမိခိုင်တစ်ယောက် ကြက်မွေးမြူရေးလုပ်နေသဖြင့်
ရန်ကုန်မှ လေယာဉ်ဖြင့်ပို့လိုက်သော ကြက်ပေါက်စ ကုန်ထုပ်များကို လာရွေး
နေခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဖော်ကာဖရင်းရှစ်လေယာဉ်သည် ရှမ်းကုန်းမြေမြင့်မှ မန္တလေးသို့
ဆင်းလာသည်။ မန္တလေးလေဆိပ်မှာတော့ နေကလည်းမြင့်နေပြီမို့ မအေးရုံ
မက ပူ၍ပင်နေပါပြီ။

နာရီဝက်ကျော်ကျော် ရှမ်းကုန်းမြင့်ပေါ် ဆက်၍ ပျံသန်းလေသော်
လားရှိုးမြို့သို့ ဆိုက်ရောက်လေသည်။ ရန်ကုန်မြို့မှ လားရှိုးသို့ရောက်သည့်

အထိ ချိုချင်ဝေခြင်းနှင့် ကော်ဖီတစ်ခွက်စီ တိုက်ခြင်းမှတစ်ပါး ခရီးသည်များ အတွက် ဘာမျှလုပ်မပေးသော၊ အရေးပေါ်အခြေအနေအတွက် အသက် ကယ်အစီအစဉ်များအကြောင်းကိုပင် ညွှန်ပြရှင်းလင်းခြင်းမပြုသော လေယာဉ်မောင်မယ်များအား ဝတ်ကျေတိုင်းကုန် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောကာ ကျွန်တော်တို့သည် ဖော်ကာဖရင်းရှစ်နှင့် ခွဲခွာခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်နှင့် မြန်မာစာကထိကနှင့် စာရေး ဆရာဖြစ်သူ ဖိုးကျော်မြင့်ဖြစ်ပါသည်။ လေဆိပ်မှ ဆီးကြိုသူများထဲတွင် ကင်မရာတဖျပ်ဖျပ်ရိုက်နေသော ရုပ်ရှင်မင်းသား ကိုထွန်းဝေကို တွေ့လိုက် ပါသည်။ “အရှေ့မြောက်တိုင်းတခွင်” ခရီးစဉ်ကို အတူလှည့်ရန် ချိန်းထား သည့်အတိုင်း သူက ကျွန်တော့်ကို လားရှိုးမြို့မှ စောင့်နေခြင်းဖြစ်၏။ (ကိုထွန်းဝေသည် ကျွန်တော့်အရင် ခရီးထွက်ခဲ့ပြီး လွိုင်ကော်နှင့် မေမြို့ တို့သို့ ရောက်ပြီးပြီဖြစ်၏။)

လားရှိုးမြို့မှ ကျွန်တော့်ကို ကြိုဆိုသူများမှာ ဆရာဝန်၊ စာရေးဆရာ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်နှင့် နိုင်ငံတကာစာအုပ်နှစ်နှင့် စာဆိုတော်နေ့ ကျင်းပရေး ကော်မတီမှ လူကြီးအချို့ဖြစ်၏။ ဥက္ကဋ္ဌဆရာကြီးမှာ ရှမ်းဘောင်းဘီပွပွကြီးနှင့် အပေါ်အင်္ကျီကိုဝတ်ထားရာ ရှမ်းအမျိုးသားကြီးပင်ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်တော် မှတ်ယူလိုက်၏။ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သူ အမျိုးသမီးကား မျက်လုံးခပ်မှေးမှေး၊ အသားခပ်ညိုညိုမို့ အကဲခတ်ရကျပ်နေလေသည်။

ဆရာဝန် ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်မှာလည်း အသားခပ်ညိုညိုပင်ဖြစ်သည်။ အရပ်အမောင်းကောင်းပြီး ဟန်အမူအရာကသာမက မျက်နှာသွင်ပြင်ကပင် သွက်လက်နေသည်။ သူကား ဘယ်လိုကြည့်ကြည့်၊ ရုပ်ကိုကြည့်ကြည့်၊ ဇာတိကိုကြည့်ကြည့်၊ စိတ်နေသဘောထားကိုကြည့်ကြည့်၊ အယူအဆကို ကြည့်ကြည့် ရှမ်း-ဗမာ ခွဲခြားမရသူဖြစ်သည်။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်သည် စာဆိုတော်နေ့ ကျင်းပရေးကော်မတီအနေနှင့် ကျွန်တော်တို့ကို ကြိုဆိုရသည်ကတစ်ဖက်၊ တိုင်းဆေးရုံအုပ်ကြီးအနေနှင့် ခွဲစိတ်ကုဆရာဝန် မစ္စတာရိုက်ကို ကြိုဆိုရသည်ကတစ်ဖက်နှင့် ဗျာများ နေလေသည်။ ဘိလပ်မှာ ခွဲစိတ်ကုဆရာဝန်ကို ဒေါက်တာဟုမခေါ် မစ္စတာ ဟုသာ ခေါ်သည်ဆိုသဖြင့် မစ္စတာရိုက်ဟုသာ ခေါ်လိုက်ပါသည်။ ကိုလံဘို

လားရှိုးမြို့သို့ရောက်လေသော်

[ဒေါက်တာ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်၊ ဦးသိန်းဖေမြင့်၊ ဦးစိုးကျော်မြင့်]

စီမံကိန်းအရ ခွဲစိတ်ကုပါရဂူအဖြစ်ဖြင့် အကြံဉာဏ်ပေးရန် နယ်လှည့်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ မနက်က အချိန်အမှတ်မှားသွားသဖြင့် လားရှိုးသို့ ပထမ လေယာဉ်ဖြင့် မလိုက်ခဲ့နိုင်ဘဲ ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ ပါလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေ သည်။ ထိုသို့ အချိန်မှတ်မှားခဲ့ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခများရသူမှာ မစ္စတာရိုက် မဟုတ်ဘဲ ဆရာဝန် ကမ္ဘောဇခင်လှိုင် ဖြစ်နေရရှာသည်။

လားရှိုးသို့ ကျွန်တော်တို့ မွန်းတည့်ချိန်လောက်တွင် ဆိုက်ရောက် လာခြင်းဖြစ်သည်။ ကြည်လင်သန့်ရှင်းသော ကောင်းကင်မှ နေမင်းက တောက်ပစွာ ထွန်းလင်းနေသော်လည်း မပူပြင်းချေ။ အေးမြသာယာသော ရာသီဥတုဖြစ်ပေသည်။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်သည် ကျွန်တော်တို့အား အသစ်တည်ဆောက်ထား

သော သူ့အိမ်သို့ ပို့လိုက်၏။ သူကား ထိုအိမ်တွင်မနေ၊ အခြားတစ်အိမ်မှာ နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ အိမ်သစ်မှာ ဧည့်ဂေဟာသဖွယ်ဖြစ်နေ၏။ ရန်ကုန်မှာ ရှိစဉ်တုန်းက ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်ထံမှ “လားရှိုးရောက်လျှင် ဆရာတို့ လွတ်လပ်စွာ တည်းခိုစရာ အိမ်တစ်လုံးပေးထားမည်” ဟု စကားစလာသောအခါ ဤမျှနေရာကျမည်ဟု ကျွန်တော် မမျှော်မှန်းခဲ့မိပါ။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်၏ ထိုဧည့်ဂေဟာမှာ တစ်ထပ်တိုက်ကလေး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကုန်းလျှောပေါ်မှာ တည်ထားခြင်းဖြစ်ရာ လသာဆောင်ကား နှစ်ထပ်ဖြစ်သည်။ လသာဆောင်အောက်တွင် ကားဆိုက်ထားစရာနေရာ ရှိသည်။ တည်ရာကုန်းကလေးမှာ လားရှိုး၏ အတော်မြင့်သောအပိုင်းမှာ ဖြစ်သဖြင့် လသာဆောင်မှနေပြီး ကြည့်လိုက်လျှင် မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းအထိ ဖြစ်သော အရှေ့မြောက် မြင်ကွင်းကျယ်ကြီးကို တွေ့ရသည်။ လားရှိုးမြို့၏ မြင်ကွင်းကျယ်ကြီးပင်တည်း။ စိမ်းပြီး သစ်လွင်နေသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်က ကျွန်တော် လားရှိုးသို့ ပထမဆုံးအကြိမ် ရောက်ခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ်က လားရှိုးသည် ဤမျှ စိမ်းကောင်းစိမ်းခဲ့မည်။ သို့သော် ဤမျှသစ်လွင်သည်ဟု ကျွန်တော် မမှတ်မိပါ။ ထိုစဉ်က လားရှိုးသည် ဤမျှလည်း မကြီး၊ ဤမျှလည်း မသာယာပါ။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်၏ ဧည့်ဂေဟာမှာ ခန်းမကြီးကို နှစ်ခြမ်းခွဲထားသည်။ တစ်ခြမ်းက ထိုင်ခန်းဖြစ်ပြီး ကျန်တစ်ခြမ်းက ထမင်းစားခန်းဖြစ်သည်။ ထမင်းစားခန်းတွင် လူအစိတ်လောက်ကို ထမင်းစားပွဲ တည်ခင်းနိုင်သည်။ ဧည့်ခန်းတွင် တောက်ပြောင်သစ်လွင်ပြီး လှပသော ပရိဘောဂများရှိသည်။ အထူးအဆန်းအလှအပ၊ အမှတ်တရပစ္စည်းများ ထည့်ထားသော ဗီရိုများလည်းရှိသည်။ အိမ်ရှင်သည် အလှအပကိုကြိုက်တတ်သူဖြစ်ကြောင်း ဧည့်ခန်းကိုကြည့်လျှင် သိနိုင်ပါသည်။

ထိုခန်းမကြီးကို ဝိုင်းရံလျက် ဘုရားခန်းတစ်ခန်းနှင့် အိပ်ခန်းငါးခန်း ရှိသည်။ ရေချိုးခန်းနှစ်ခန်းလည်း ရှိသည်။ အပြင်ဆောင်တစ်ဆောင် သီးသန့် ထုတ်ထားပြီး မီးဖိုချောင်လုပ်ထားသည်။

ကျွန်တော်တို့အား အခန်းကိုယ်စီ နေရာချထားပေးပြီးနောက် ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်က ကျွန်တော့်အား ဘုရားခန်းကိုပြရင်း...

“ဆရာ ဘုရားဝတ်ပြုချင်ရင် ဘုရားခန်း ဒီမှာပါ” ဟု ပြောလေသည်။
ကျွန်တော်က ဘာမှပြန်မပြောဘဲ ခေါင်းကိုသာ ညိတ်ပြလိုက်လေသည်။

နေ့ခင်း တစ်ချက်တီးကျော်မှ နံနက်စာ ထမင်းစားကြသည်။ ထို့နောက်
ညနေစောင်းအထိ နားနေကြ၏။

လားရှိုးမြို့သို့ ရောက်သည်ဆိုလျှင် မည်သူမဆို မသွားဘဲမနေသော
နေရာမှာ ညနေဈေးဖြစ်သည်ဟု သိရ၏။ ပြောင်သွား၍ မသင့်လျော်လျှင်
ရုပ်ဖျက်သွားကြသည်။ တပ်မတော်သားများမှာမူ ယူနီဖောင်းနှင့် မသွားရ။
ဈေးဝယ်ချင်၍ သွားသူလည်းရှိသည်။ ကြည့်ချင်၍ သွားသူလည်းရှိသည်။
ကြည့်ရုံသွားသူလည်း ဝယ်ချင်စိတ် ပေါက်လာတတ်သည်။

ညနေသုံးနာရီမှစပြီး ခြောက်နာရီသာသာအထိ ဖွင့်သောဈေးဖြစ်၍
ကျွန်တော်က ညနေဈေးဟု ခေါ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့ကမူ မှောင်ခို
ဈေးဟုခေါ်သည်။ လားရှိုးမြို့သူမြို့သားတို့ကမူ ဈေးဟုသာခေါ်သည်။
တကယ်တော့ ထိုညနေဈေးကို မှောင်ခိုဈေးဟု မခေါ်သင့်တော့ပါ။ ညနေ
ဈေးတွင် ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် ရောင်းကြသည်မဟုတ်။ ဘယ်ဈေးသည်မဆို
ရဲရဲဝံ့ဝံ့၊ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ရောင်းနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ညနေဈေးတွင်
ကျီးလန့်စာစား လက္ခဏာကိုလည်း လုံးဝမတွေ့ရပါ။ အဖမ်းအဆီးမရှိပါ။

ညနေဈေးသည် လားရှိုးဈေးကြီး၏ အလယ်ကောင်တွင် တည်ရှိ
သော လဟာပြင်ဈေးဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားမှလာသော ကုန်အမျိုးအမည် ဤမျှ
စုံလင်သောနေရာ ဘယ်မှာမှ ကျွန်တော် မတွေ့ဖူးသေးပါ။ အထည်အလိပ်
ဆိုလျှင် နိုင်လွန်အမျိုးမျိုး၊ သက္ကလတ်အမျိုးမျိုး၊ တက်ထရက်၊ တက်ထရွန်၊
ဖော့ကရစ်၊ လှိုင်းကြီးလှိုင်းလေး စသည်ဖြင့် အမျိုးစုံရုံသာမက အဆင်
အသွေးတွေကလည်း စုံလှသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံဘက်မှ အရင်းရှင်လောက၏
အလှအပ အထည်အလိပ်များ၊ အခိုင်အခံ့ အထည်အလိပ်များသာမက
တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမှ ဆိုရှယ်လစ်အလှအပ အထည်အလိပ်များ၊
အခိုင်အခံ့အထည်အလိပ်များလည်း ရှိသည်။ ချုပ်လုပ်ပြီး အဝတ်အထည်များ
ကလည်း ပုံမျိုးစုံဖြစ်သည်။

နာရီမျိုးစုံ၊ ရေဒီယိုမျိုးစုံ၊ တိပ်ရီကော်ဒါမျိုးစုံ၊ ဖောင်တိန်မျိုးစုံ၊
ဆေးဝါးမျိုးစုံ။

ဓာတ်ဘူးကြီးများ၊ ပန်းကန်ခွက်ယောက်များ၊ ဇလုံများ၊ အိုးများ။

အလှကုန်ပစ္စည်းများကလည်း အမျိုးစုံလှသည်။ ဆံပင်ဆိုးဆေးများ ကိုပင် တွေ့ရသည်။ ခြယ်သပက်ဖျန်းသော ကိရိယာများနှင့်တကွ ရောင်းချ သည်။ သွားပွတ်တံမှာတော့ ဆိုရှယ်လစ်သွားပွတ်တံက အရင်းရှင် သွားပွတ်တံကို နိုင်နေသည်။

ဂျော်နီဝါကား အနီပတ်၊ အနက်ပတ်များကို တွေ့ရသဖြင့် ဈေးမေး ကြည့်ရာ အနီက ၁၀၀၊ အနက်က ၁၂၀ ဟု ဆိုလေသည်။ တရုတ်ပြည်မှ လာသော ကျားရိုးဘရန်ဒီဆိုသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် စုံစမ်းကြည့်ရာ ကျားရိုး နှင့် တခြား တရုတ်ဘယဆေးပစ္စည်းများ ရောချက်ထားသော ဆေးအရက် ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ တစ်ပုလင်း ရှစ်ကျပ်ဟုဆိုသဖြင့် အရက်လည်းဖြစ်၊ အားတိုးဆေးလည်းဖြစ်သော ကျားရိုးဘရန်ဒီကို ကျွန်တော် ဝယ်လိုက် လေသည်။ ညနေဈေးသို့ ကြည့်ရုံကြည့်ရန်လာခဲ့သော ကျွန်တော်သည် ဈေးစ ဝယ်မိလေပြီ။ သို့သော် များများစားစားတော့ မဝယ်ဖြစ်ပါ။ အကြောင်း မူကား အားလုံးလိုလို ဈေးကြီးသောကြောင့်ဖြစ်လေသည်။ ဂျော်နီဝါကား တစ်လုံး ၁၀၀ ကျပ်မှ ၁၂၀ ကျပ်အထိရှိသလို ဆံပင်ဆိုးဆေး တစ်ပုလင်း ၂၅ ကျပ်ဈေးရှိသည်။ ဈေးနှုန်းများကို နောကျေနေသော ထွန်းဝေကို မေးကြည့်ရာ ရန်ကုန်ဈေးနှုန်းများနှင့် မတိုက်မိမယိမ်းပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆို သည်။ အချို့ကုန်ပစ္စည်းများမှာ ရန်ကုန်ဈေးထက် အနည်းငယ်နိမ့်ပြီး အချို့မှာ အနည်းငယ်မြင့်သည်ဟု သိရသည်။

သို့သော် အဆင်အသွေး၊ အမျိုးအစားစုံသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျီး လန့်စာစား ဝယ်ရခြမ်းရခြင်း မဟုတ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိမ်ပြေနေပြေ ရွေးချယ်ဝယ်နိုင်သဖြင့်လည်းကောင်း လားရှိုးညနေဈေးက တစ်ပန်းသာ နေသည်ဟု သိရသည်။ သို့သော် လားရှိုးတွင် အမြဲနေသူများသည် ဧည့် သည်ပို့ရုံမှတစ်ပါး ဤဈေးသို့ သိပ်မကပ်ကြဟုဆိုသည်။ ရိုးနေလို့လား၊ အိနေလို့လား၊ ဈေးကြီးလို့လား စသဖြင့်မေးကြည့်ရာ ဈေးကြီးခြင်းက အဓိကအကြောင်းဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ညနေဈေးမှာ ကြိတ်ကြိတ်တိုး စည်ကားနေ၏။ ဈေးရောင်းသူတို့မှာ များသောအားဖြင့် တရုတ်နှင့် ရှမ်းတရုတ်များ ဖြစ်ကြ၏။ ရှမ်းပြည်

မြောက်ပိုင်းမှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ နေထိုင်သော အရပ်ဖြစ်ရကား အခြားသော တိုင်းရင်းသား ဈေးသည်များလည်း ရှိပါသည်။ ရှမ်းစစ်စစ်နှင့် မြန်မာစစ်စစ်အချို့ပင် ပါပါသည်။ သို့သော် တရုတ်နှင့် ရှမ်းတရုတ်တို့ လုံးဝ လွှမ်းနေသည်။ ၁၉၃၉ ခုတုန်းက တွေ့ခဲ့ရသော ကုလားကုန်သည်များ ကို ယခုအခါ မတွေ့ရတော့ပြီ။ ဈေးဝယ်သူများလည်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ပေါင်းစုံပင် ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းဆီမှ လာရောက်၍ ဝယ်ယူကြသူ တို့က အများစုဖြစ်သည်။ တစ်နိုင်တစ်မ ဝယ်ယူပြီး တစ်ဆင့်ရောင်းကြမည် ဖြစ်သည်။

ဈေးတန်းထဲ လျှောက်ကြည့်နေကြစဉ် ပထမပိုင်း၌ မင်းသားထွန်းဝေ ရောက်နေကြောင်း လူမသိကြ။ နောက်ပိုင်းကျတော့ တစ်ယောက်ကစ တစ်ရာ သိသွားလေရာ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်သွားလေသည်။ တစ်ယောက် တစ်ယောက် လက်တို့ပြီး လှမ်းကြည့်ကြသူများ၊ ရှေ့က ဆီးကြည့်သူများ၊ နောက်ကပြေးလိုက်ပြီး ကြည့်သူများ၊ ထွန်းဝေ၏ အရည်အချင်းတစ်ခုကား အခြေမပျက် အကြည့်ခံခြင်းဖြစ်သည်။ လူများဝိုင်းကြည့်၍ ရင်လည်း ကော့ မသွား၊ ခါးလည်းကုန်းမသွား၊ မျက်နှာလည်းမော့မသွား၊ မျက်နှာလည်း လွဲမသွား၊ သူလုပ်စရာရှိတာ လုပ်သွားသည်။ သူပြောစရာရှိတာ ပြောသွား သည်။ ဈေးဝယ်သောအခါ တရုတ်လိုပြောဝယ်သဖြင့် တရုတ်ဈေးသည်နှင့် ရှမ်းတရုတ်ဈေးသည်တို့က တအံ့တဩဖြစ်ကြရုံမက သဘောလည်း ကျကြဟန်ရှိသည်။

သို့ဖြင့် ညနေဈေးတန်းကို လှည့်နေကြစဉ် လားရှိုးသတင်းထောက် ကိုအောင်မင်းက ကျွန်တော်တို့ကို လာခေါ်သည်။ ကိုအောင်မင်း၏ ရုပ်မှာ ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်းနှင့်ဆင်သဖြင့် ဈေးလူထုအဖို့ စိတ်ဝင်စားဖွယ်တစ်ခု ဖြစ်နေသေးသည်။ သို့သော် မကြာပါ။ လားရှိုးမြို့သား ကိုအောင်မင်းပင် ဖြစ်ကြောင်း သိသွားကြလေသည်။ ကိုအောင်မင်းက ကျွန်တော်တို့အား ကုန်ကားကြီးများ ဆိုက်ရောက်လာပုံ လိုက်ကြည့်ရန်ခေါ်လေသည်။

လေဟာပြင်ဈေး အပြင်ဘက်တစ်နေရာတွင် ကုန်ကားကြီးတစ်စင်း ရောက်လာလေသည်။ လမ်းဘေးထိုးဆိုက်လိုက်ရာ ကျွန်တော်တို့မှာ ပြေး ရှောင်လိုက်ကြရသည်။ ကုန်ကားဆိုသော်လည်း လူစီးဘတ်စ်ကားကြီးပင်

ဖြစ်၏။ ကုန်ထုပ်ကြီးများကို အမိုးပေါ်မှာလည်းကောင်း၊ အတွင်းမှာလည်းကောင်း အပြည့်အသိပ် တင်ထားသည်။ လူများကလည်း ဘတ်စ်ကားထဲတွင် ကုန်ထုပ်များကြားမှ အပြည့်အသိပ် လိုက်ပါလာကြလေသည်။ ထိုဘတ်စ်ကားပေါ်တွင် ယောက်ျားဦးရေမှာ နည်းပါးလှသည်။ အရွယ်လတ်ပိုင်း မိန်းမများသာ များသည်။ ကုန်ကားကြီး နေရာတကျ ရပ်ပေးလိုက်သောအခါ ထိုမိန်းမများသည် အထုပ်ကိုယ်စီရွက်၊ အထုပ်ကိုယ်စီဆွဲကာ ဆင်းလာကြလေသည်။ သူတို့သည် နယ်စပ်မှ နိုင်ငံခြားကုန်များကို တစ်နိုင်တစ်မဝယ်လာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်၏။ ခရီးရောက်မဆိုက်ပင် လမ်းဘေးချ၍ ရောင်းကြသည်။ သို့သော် လေဟာပြင်ဈေးမှာလို လက်လီရောင်းခြင်းကို အဓိကထားကြချေ။ လက်ကားရောင်းခြင်းကို အဓိကထားကြလေသည်။ ပွင့်ရိုက်တရုတ်အိပ်ရာခင်းကြီးများကို တွေ့သဖြင့် ကျွန်တော်တို့က ဈေးမေးလိုက်ရာ တစ်ထည်လျှင် ၄၀ ဟု မိန်းမကြီးတစ်ယောက်က ဆိုလေသည်။ ဈေးတော်သည်ထင်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့က ဝယ်မည်ပြုသောအခါ ပထမမိန်းမကြီးထက် အာဏာပိုင်ဟန်တူသော ဒုတိယမိန်းမကြီးက ပထမမိန်းမက ဈေးမှားပြောခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဈေးမှန်မှာ ၇၀ ကျပ်ဖြစ်ကြောင်း ပြောလိုက်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် မဝယ်ဘဲ လှည့်ပြန်ခဲ့ကြ၏။ မော်တော်ကား အပိုပစ္စည်းများရောင်းသော ဆိုင်တစ်ဆိုင်ကို ဝင်ကြည့်ရာ ပြည်တွင်းဖြစ် အပိုပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားလုပ် အပိုပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း တွေ့ရလေသည်။ တရုတ်လုပ် ပန်ကာကြီးများပင် ရှိသည်။ ဤဒေသတစ်ဝိုက်တွင် ဘာကြောင့် ဆလွန်းမော်တော်ကားအိုကြီးများနှင့် လူစီး၊ ကုန်တင်ဘတ်စ်ကားအိုကြီးများ လှုပ်ရှားသွားလာနေနိုင်သည်ကို ပြောပြနေသော မော်တော်ကားအပိုပစ္စည်းဆိုင်ပေတည်း။

နိုင်ငံခြားမှ ကုန်ပစ္စည်းများမှာ ဘတ်စ်ကားများနှင့်သာ လှိုမ့်ဝင်နေသည်မဟုတ်၊ လားများကိုစီး၍လည်း ဝင်နေသည်။ ကုန်သည်၊ ဈေးသည်များသည် စုပေါင်း၍ တစ်ဖွဲ့လျှင် လားအစီး ၁၀၀ မှနေပြီး ၈၀၀ အထိ ငှားကာ နယ်စပ်ကိုဖြတ်ပြီး ကူးသန်းရောင်းဝယ်နေကြလေသည်။ မြန်မာပြည်ဘက်မှ ပို့ကုန်များထွက်သလို နိုင်ငံခြားမှ သွင်းကုန်များဝင်နေသည်။ တကယ်တော့ ဤ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုသည် လူထုနှင့်ချီ၍ ပြုလုပ်နေသော

နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး (Border Trade) ဖြစ်နေကြောင်း တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာပြည်ဘက်မှ ဘာကုန်တွေပို့နေသည်ကို ဆက်လက် လေ့လာရပါ ဦးမည်။

ကုန်ကားကြီး ဆိုက်ရောက်လာသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာပြီးနောက် တည်းခိုအိမ်သို့ ပြန်ခဲ့ကြလေပြီ။ မှောင်လည်းမှောင်ပြီး အေးလည်း အေးလာ လေပြီ။

ဘာကြောင့် သူတို့တစ်တွေ ညနေ ခြောက်နာရီကျော်လျှင် ဆိုင်တွေ ပိတ်ကြသနည်းဟု ကျွန်တော် စုံစမ်းသောအခါ ဤသို့တွေ့ရသည်။

လေဟာပြင်ဈေးတွင် ဆိုင်ထွက်သူများမှာ များသောအားဖြင့် လားရှိုး မြို့ ဆင်ခြေဖုံးမှာ နေထိုင်ကြသည်။ ညဉ့်နက်မှ ဆိုင်ပိတ်ပြီး ရောင်းရငွေပိုက်၍ ကျန်ကုန်အထုပ်အပိုးများကို လက်တွန်းလှည်းပေါ် တင်တွန်းကာ ပြန်ကြ သောအခါ လမ်းမှ လုယက်ယူတတ်သည်။ ထိုရန်ကို ကြောက်ကြသဖြင့် ခြောက်နာရီကျော်လျှင် လေဟာပြင်ဈေးကို ပိတ်ကြရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ရေပူစမ်း

နောက် တစ်နေ့ ၅-၁၂-၇၂ မှာ နေ့အားဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လားရှိုးသို့ လာရင်းကိစ္စ (စာဆိုတော်နေ့ ဟောပြောရေးကိစ္စ) ကို ဆောင်ရွက်ရန် မလိုသေးသောနေ့ဖြစ်သည်။

“နေ့အား” ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်တို့သည် နံနက်ငါးနာရီခွဲတွင် အိပ်ရာမှ ထကြလေသည်။ ရေပူစမ်းသွား ရေချိုးရန်ဖြစ်၏။ ကမ္ဘောဇ ခင်လှိုင်သည် အစောကြီးပင်ရောက်လာပြီး ကျွန်တော်တို့ကို သူ၏ ကိုယ်ပိုင် ဂျစ်ကားအဖြူဖြင့် ခေါ်သွားလေ၏။

နေမထွက်သေးဘဲ နှင်းတွေဆိုင်းနေသဖြင့် အတော်ပင် မှောင်နေ သေးသည်။ မော်တော်ကားမီးကို အပြည့်ဖွင့်လျက် နှင်းကြားထဲ တိုးမောင်း ရသည်။

ရေပူစမ်းသည် လားရှိုးကြီးမှာ တည်ရှိသည်။ အဘယ့်ကြောင့် လားရှိုး ကြီးဟု “ကြီး” တပ်ကာ ခေါ်သည်မသိပါ။ လားရှိုးမြို့မထက် များစွာ ငယ်ပါသည်။ လားရှိုးမှာ ရှမ်းနာမည်ဖြစ်သည်ဟု သိရသော်လည်း အဓိပ္ပာယ် ကိုပြောနိုင်သော လားရှိုးသားတစ်ယောက်ယောက်ကိုမျှ မတွေ့ခဲ့ရချေ။ လားရှိုးကြီးသည် လားရှိုးနှင့် အတန်ငယ်ဝေး၏။

လားရှိုးကြီး စပြီးစည်ကားခဲ့သည်မှာ ၁၉၃၇-၃၈ လောက်က ဖြစ်လေသည်။ တရုတ်ပြည်ကို ဂျပန်တို့က အိမ်ရှေ့မှ ပိတ်ဆို့ထားစဉ် နောက်ဖေးမှ အပေါက်ဖွင့်ပေးရသည့်အနေနှင့် တရုတ်-မြန်မာ လမ်းမကြီး

(၀၁) ယူနန်-မြန်မာ လမ်းမကြီးကို ဖောက်ခွဲရသည်။ တရုတ်ပြည်သို့ အင်္ဂလိပ်နှင့် အမေရိကန်တို့က ထိုလမ်းဖြင့် လက်နက်ခဲယမ်းနှင့် အခြားသော ကုန်ပစ္စည်းများ ပို့ခဲ့လေသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်က ကျွန်တော် လားရှိုးသို့ လာခဲ့ခြင်းတွင် ရည်ရွယ်ချက် တစ်ခုမှာ တရုတ်-မြန်မာလမ်းမကြီး၏ အစပိုင်းကိုကြည့်ရန် ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချိန်တုန်းကလည်း ရေပူစမ်းကို ရောက်ခဲ့ပါ၏။ သို့သော် ထိုစဉ်က ရေပူစမ်းကား ဖွံ့ဖြိုးပြုပြင်မှုမရှိသော ရေပူစမ်း ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ယခုမူ လားရှိုးမြို့ပေါ်မှ မြို့များနှာဖုံးလူကြီးများသည် ကော်မတီတစ်ခုဖွဲ့ပြီး ရေပူစမ်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ထားလေသည်။

လားရှိုး-သိန္နီလမ်းမှ ညာဘက်သို့ ကွေ့လိုက်လျှင်ပင် ဂိတ်ကို တွေ့ရ သည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကထားသော ဂိတ်ဖြစ်၏။ မော်တော်ကားတစ်စီး မည်ရွေ့မည်မျှ၊ လူတစ်ယောက် မည်ရွေ့မည်မျှ ဝင်ကြေးပေးရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားလေသည်။ ဆရာဝန် ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်မှာ ကော်မတီလူကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်သဖြင့် ဝင်ကြေးမပေးခဲ့ရသဖြင့် ဝင်ကြေးမှာ မည်ရွေ့မည်မျှ ဖြစ်သည်ကို ကျွန်တော် မသိခဲ့ပါ။ သို့သော် ဝင်ကြေးကောက်ခြင်းသည် လိုလားအပ်သည်။ ထိုဝင်ကြေးဖြင့် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးအောင် မွမ်းမံပြင်ဆင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါလော။

ဂိတ်မှအတွင်းသို့ တစ်မိုင်လောက်သွားပြီး နောက်မှ ရေပူစမ်းသို့ ရောက်လေသည်။

ရေပူစမ်း၏အထက် ကုန်းမြင့်ကလေးပေါ်တွင် စားသောက်ဆိုင်များ ရှိသည်။ ထိုစားသောက်ဆိုင်များအနီးတွင် ကားရပ်ရသည်။ တက္ကစီဆလွန်း ကားကြီးနှစ်စီးနှင့် အခြားကားတစ်စီး ကျွန်တော်တို့အရင် ရောက်နေသဖြင့် အံ့ဩမိသည်။ နံနက်စောလှသေးသဖြင့် ဈေးဆိုင်အချို့ပင် အိပ်နေဆဲရှိ၏။ နိုးသောဆိုင်အချို့မှာလည်း မီးမွှေးဆဲဖြစ်သည်။

နံနက်ခင်း ဆည်းဆာရောင်တွင် ကျွန်တော်တို့သည် ရေပူစမ်းသို့ ဆင်းကြသည်။ ဤနေရာမှာကား နှင်းတွေ၊ မြူတွေ ဆိုင်းနေခြင်းမဟုတ်ဘဲ ရေနွေးငွေ့တွေ ဆိုင်းနေသဖြင့် ရှေ့တစ်ကိုက်၊ နှစ်ကိုက်လောက်သာ မြင်ရ သည်။

ရေပူစမ်းကို နှစ်ပိုင်းခွဲခြားထားသည်။ စမ်းပေါက်ဝများကို နှစ်ခုခွဲကာ ကန်နှစ်ကန်လုပ်ထားခြင်း ဖြစ်၏။ ညာဘက်ရှိ ကန်မှာ ရေပူလွန်းသဖြင့် ဆင်းချိုး၍မရ။ ပိုက်နှင့်သွယ်ယူကာ ရေအေးနှင့်စပ်ချိုးရန် ရေချိုးခန်းများ လုပ်ထားလေသည်။

လက်ဝဲဘက်မှကန်တွင်မူ ဆင်းချိုးနိုင်သည်။ ကန်ပေါင်ကို အုတ်စီ၊ ကွန်ကရစ်ကိုင်ထားပြီး ကန်ကြမ်းပြင်တွင် သစ်သားပြားကြီးများ ခင်းထား ၏။ ရေက ရင်ခေါင်းအထိ အပြည့်ရှိ၏။ ကန်နှစ်ကန်မှ စီးဆင်းသော ရေများကို တစ်ခုတည်းသော ရေလွှဲပေါက်ဖြင့် ရေလွှဲပေးထားရာ ရေတံခွန် ကလေးတစ်ခုသဖွယ် ဖြစ်နေလေသည်။ ရေဆင်းသံတုန်းတုန်းလည်း အော် မြည်နေ၏။ ဤရေပူချောင်းသည် အောက်သို့ ဆင်းသွားသောအခါ တဖြည်း ဖြည်း အေးသွားပြီး နမ္မတူချောင်းနှင့် ပေါင်းလေ၏။ နမ္မတူချောင်းကား ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်သို့ ဝင်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆင်းချိုးနိုင်သော လက်ဝဲဘက်ကန်ကို ရွေးချယ် ကြလေသည်။ လူအချို့ ထိုကန်ထဲမှာ ရေချိုးနေကြလေပြီ။ အဝတ်လဲစရာ အခန်းဟူ၍ကား မရှိ။ ကမ်းနဖူးတစ်နေရာမှာ အဝတ်များကိုချွတ်ပြီး ကိုယ့် အစုနှင့်ကိုယ် ပုံကြရ၏။ ကျွန်တော်တို့မှာ ချမ်းလှသဖြင့် အင်္ကျီအထပ်ထပ်၊ ဘောင်းဘီအထပ်ထပ် ဝတ်ထားလေရာ တစ်ထပ်ပြီးတစ်ထပ် ခွာချကြရ လေသည်။

ရေပူစမ်းတစ်ဝိုက် ရာသီဥတုမှာ နွေးနေ၏။ ရေထဲဆင်းသောအခါ အတော်ပူကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်နှင့် မိုးကျော်မြင့်တို့သည် ရေပူကို စမ်းကာစမ်းကာ တစ်လက်မချင်း ဆင်းကြ၏။ ကျွန်တော်နှင့် ထွန်းဝေတို့ကား တစ်ချက်နှစ်ချက် စမ်းပြီး ဖြုန်းခနဲ ဆင်းချလိုက်ကြ၏။ ချက်ချင်းလက်ငင်းတော့ မသက်သာလှချေ။ ခဏကြာတော့ သက်သာသွား လေသည်။ နောက်တစ်ခဏကြာတော့ ဇိမ်ရှိနေပေပြီ။

ရေမှာ ရင်ခေါင်းအထိနက်သဖြင့် ကူးလိုက ကူးနိုင်၏။ ကောင်းစွာ ပြုပြင်ထားသောအပိုင်းမှာ သိပ်မကျယ်လှသော်လည်း ပေနုစိတ် အစိတ် ထိတော့ ကူးနိုင်သည်။ ကျွန်တော့်မှာ ဆံပင်ရေစိုမည်စိုးသောကြောင့် ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းသာ ကူးခဲ့ရလေသည်။

ရေကန်ထဲမှာ ရေချိုးနေကြသော လူအရေအတွက်သည် ရောက်နေသောကားများတွင် ပါလာနိုင်သည့် အရေအတွက်ထက် များလေသည်။ အချို့မှာ အစောကြီးထ လမ်းလျှောက်လာခဲ့ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ရေနွေးငွေ့တွေဆိုင်းနေသဖြင့် ရေချိုးနေသူများ၏ အမျိုးအစားကိုလည်းကောင်း၊ အမျိုးအမည်ကိုလည်းကောင်း ခွဲခြားရန် မလွယ်ကူပါ။ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ကလေး၊ လူကြီးဟုသာ ခွဲခြားနိုင်ပါ၏။ သူတို့ထဲတွင် မဆင်မခြင် ပြုမူသူ အချို့ ပါလာသည်။ ရေထဲတွင် ပလုတ်ကျင်းပြီး တံတွေးထွေးသူများနှင့် အဝတ်လျှော်သူများ ဖြစ်လေသည်။ ငပလီကမ်းခြေ ငွေသောင်ယံပေါ်တွင် ကျင်ကြီးစွန့်ထားသည်ကို တွေ့ရသလို ရေပူစမ်းကမ်းနဖူးမှာ ကျင်ကြီးမတွေ့ရသဖြင့်သာ တော်သေးသည်ဟု အောက်မေ့ရ၏။

ရေကန်မှအထွက်တွင် ထိုထိုသော သန့်ရှင်းရေးကိစ္စများကို ဆွေးနွေးကြသောအခါ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်က အစောင့်ပိုမိုချထားပြီး ကြပ်မတ်ရန်၊ စာတန်းဆွဲပြီး သတိပေးရန်နှင့် အဝတ်လျှော်ဖို့နေရာ သီးသန့်လုပ်ပေးထားရန် စီစဉ်မည်ဟု ပြောပါသည်။

ရေပူစမ်းတွင် စိတ်ရှိသလောက် ကြာကြာ ရေမချိုးနိုင်ကြချေ။ ကြာလျှင် မောလာသည်။ ဘာကြောင့် ဤသို့ဖြစ်ရသည်ကို ဒေါက်တာခင်လှိုင်က သိပ္ပံနည်းကျ ရှင်းပြပါ၏။ ရေပူစမ်းမှာရေချိုးပြီး သွေးတိုင်းကြည့်မည်ဆိုလျှင် သွေးတိုးနှုန်းကျနေသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။ သို့သော် ခဏကြာတော့ စားလိုက်သောက်လိုက်လုပ်ပြီးလျှင် သွေးတိုးနှုန်း ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်လာမည်ဆို၏။

ကမ္ဘာမှာ ဤမျှ ရေလုံးကြီးသော ရေပူစမ်းများ ရှားပါးလှသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ သည့်ထက် ပိုလုပ်နိုင်လျှင် ကမ္ဘာကျော်ရေပူစမ်း ဖြစ်မည်မှာ မလွဲချေ။

ယခုမူ 'အဖြစ်သာ' ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းရခြင်းဖြစ်၏။ ရှိရင်းစွဲ သစ်ပင်၊ ဝါးပင်များမှတစ်ပါး ဘာပင်မျှ မစိုက်နိုင်သေး။ ပန်းပင်စိုက်ပျိုးဖို့ကား ဝေးသေး၏။ ဈေးဆိုင်များလည်း သူတို့ဘာသာထိုးထားသော ဝါးသက်ငယ်တဲများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

တရုတ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ဝင်ပြီး ဆန်ခေါက်ဆွဲစားကြသည်။ ဝက်သားကို

ရှောင်လိုသဖြင့် ကျွန်တော့်အတွက် ကြက်သားနှင့်လုပ်ပေးပါဟု ဆိုခဲ့ရာ လုပ်ပေးရှာပါ၏။ သို့သော် တို့ဟူးကော်ရည်ဆမ်းသော ဆန်ခေါက်ဆွဲထဲ တွင် ကြက်သားကြော်ကို ဖဲ့၍ထည့်ထားခြင်းသာဖြစ်သဖြင့် စားမကောင်းပါ။

အစားအသောက်ဆိုင်များသာရှိသော ဈေးတန်းကလေးသည် ညစ်ပတ်လှလေသည်။ လိမ္မော်သီးခွံ၊ သစ်ကြားသီးခွံ စသော အမှိုက်သရိုက်များကို ရှင်းလင်းမထားကြချေ။

ရေပူစမ်းမှ ကျွန်တော်တို့ ပြန်လာကြသောအခါမှာလည်း ဆီးနှင်းက ဆိုင်းနေဆဲဖြစ်၏။ နေ့ရောင်ခြည်သည် ဆီးနှင်းထုကို ထိုးဖောက်ရန် ကြိုးပမ်းနေလေသည်။ လမ်းတွင် အကျဉ်းထောင်သစ်၊ အဆောက်အအုံကြီးတစ်ခုကို တွေ့မြင်ရသည်။ ရဲတိုက်ကြီးနှင့်တူ၏။ အဆောက်အအုံမှာ လုံးဝ ပြီးစီးနေသော်လည်း အကျဉ်းထောင်ဌာနသို့ မလွှဲအပ်ရသေးဟု ဆို၏။ မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်သို့ ကျွန်တော် ရောက်နေပေရာ အကျဉ်းထောင် အဆောက်အအုံသစ်ဟူ၍ ဤတစ်ကြိမ်သာ တွေ့မြင်ရဖူး၏။

ထို့နောက် ကုန်းမြင့်မြင့်တစ်နေရာတွင် ကျယ်ဝန်းပြန့်ပြူးသော ကွင်းကြီးတစ်ခုကို တွေ့ရ၏။ တိုင်းဆေးရုံဆောက်ရန် နေရာဟူသော ဆိုင်းဘုတ်တင်ထားသည်။ သို့သော် မြို့နှင့် ဝေးလွန်းသဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနည်းဆုံး သိန်းလေးငါးဆယ် ကုန်ကျမည်ဖြစ်သဖြင့်လည်းကောင်း မဆောက်သေးဘဲထားရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည်ဟု သိရ၏။

မယ်တော်ကြီးဘုရား

ကျွန် တော်တို့သည် အိမ်မှာ ခဏနားကြပြီးနောက် ကားနှင့်လှည့်၍ လားရှိုးမြို့ကို ကြည့်ကြလေ၏။ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်သည်ကား ကျွန်တော်တို့လည်ပတ်ရန် စီစဉ်ပေးပြီးနောက် ဆေးရုံအလုပ်တာဝန်ကို လုပ်ရန် နေရစ်ခဲ့လေသည်။ ဘူတာရုံကို တမင် ဝင်ကြည့်ခဲ့၏။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တုန်းက မြင်ကွင်းများကို ဘာမျှ မမှတ်မိတော့ပါ။ ရှမ်း-မြန်မာ ဘုရားများနှင့် တရုတ်ဘုရားများကိုလည်း ဖူးကြ၏။ ရှမ်း-မြန်မာဘုရားများကို အပြင်ကနေ၍သာ ဖူးခဲ့ပါသည်။ တောင်ကုန်းပေါ်မှ ထင်ရှားလှသော ဘုရားတစ်ဆူမှာ အမတ်ကြီးဦးပေါ်ဦး တည်ထားခဲ့သော ဘုရားဖြစ်သည်ဟု ပြောသံ ကြားခဲ့ရ၏။

တရုတ်ဘုရားများကား တရုတ်ဘုန်းကြီးကျောင်းများနှင့် တွဲနေသည်။ ငါးပါးသီလကျောင်းဟူသော ကျောင်းကို အပြင်မှ ကြည့်ခဲ့၏။ အသက်သတ်လွတ်စားသောဂိုဏ်းမှ ကိုးကွယ်သောကျောင်းဖြစ်၏။ ထိုကျောင်းမှ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ကို မကြာမီက ပြန်ပေးဆွဲသွားရာ ထိုအချိန်အထိ မလွတ်သေးချေ။ ကိုးကန့်တရုတ် ဗကပသူပုန်များ၏ လက်ရာတစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု အများက ယူဆနေကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ တကူးတကတက်ပြီး ဖူးကြသော တရုတ်ဘုရားမှာ မယ်တော်ကြီးဘုရားဖြစ်၏။ မယ်တော်ကြီးဘုရားနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ အတော်မြင့်သော တောင်တစ်လုံးပေါ်တွင် တည်ရှိလေသည်။ ဤကျောင်းမှာ

နေ၍ လားရှိုးမြို့ မြင်ကွင်းကျယ်ကြီးကို ကောင်းစွာ ကြည့်နိုင်လေသည်။

မယ်တော်ကြီးဘုရားတွင် မြတ်စွာဘုရား၏ တရုတ်ဆင်းတုတော်များ အပြင် မယ်တော်မာယာဒေဝီ၏ တရုတ်ဆင်းတုတော်လည်း ရှိ၏။ အကယ် စင်စစ် မယ်တော်မာယာ ဆင်းတုတော်သည် အဓိကနေရာ ယူထားလေ သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် မယ်တော်ကြီးဘုရားဟု ခေါ်ကြခြင်းဖြစ်၏။ ထိုဘုရား ကျောင်းတွင် တရုတ်ဘုန်းတော်ကြီးများကို မတွေ့ခဲ့ရ၊ အပြင်သွားနေကြ လေသည်။ ဝေယျာဝစ္စကိစ္စအမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်နေသော တရုတ် မယ်သီလရှင်ကလေးများကိုသာ တွေ့ခဲ့ရလေသည်။ ငယ်ရွယ်ပျိုမျစ်သော သီလရှင်ကလေးများဖြစ်၏။ သူတို့သည် မြန်မာစကား ကောင်းစွာ တတ်ရုံ မက ထွန်းဝေကို မြင်လျှင်မြင်ချင်း မင်းသားထွန်းဝေမှန်း သိကြလေသည်။ ထွန်းဝေက သူတို့အား တရုတ်စကားပြောလေရာ သူတို့သည် တအံ့တဩနှင့် ကျေနပ်နေကြလေ၏။

ကျောင်းဝင်းထဲတွင် ထူးဆန်းသောပုံသဏ္ဍာန်နှင့် စေတီငယ်တစ်ဆူကို တွေ့ရ၏။ ပျံလွန်တော်မူပြီးသော တရုတ်ဘုန်းကြီးများ၏ အရိုးအိုးများကို ထည့်ထားသည့် အရိုးအိုးစေတီဖြစ်၏။ မြေအောက် ဥမင်လိုဏ်ခေါင်း တံခါးကို အကျအန လုပ်ထားသည်။

လက်သမားတစ်စုသည် ကျောင်းသစ်တစ်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ် နေကြရာ ကျွန်တော် ဝင်ပြီး စကားပြောသည်။ တရုတ်လက်သမားဆရာ တစ်ယောက်နှင့် ရှမ်း-မြန်မာ လက်သမားဆရာ သုံးယောက်စုပေါင်း အလုပ် လုပ်နေကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရ၏။ သူတို့ထဲတွင် ကွပ်ကဲသူ ဆရာမရှိ၊ အတတ်ပညာအဆင့်အလိုက် တစ်နေ့ ၁၆ ကျပ်ရသူ၊ တစ်နေ့ ၈ ကျပ်ရသူ စသည်ဖြင့်သာရှိ၏။ (၈ ကျပ်ထက်နိမ့်သော အခနှုန်းမရှိ) တရုတ်ဘုန်းကြီး သည် သူကြိုက်သော လက်သမားများကို ရွေးချယ်ခေါ်ခိုင်းပြီး ကိုယ်တိုင်စီမံ ကွပ်ကဲသည်ဟု သိရလေသည်။ ပန်းရန်၊ ပန်းတော့၊ အုတ်၊ အင်္ဂတေအလုပ် များကိုလည်း ဤအတိုင်းပင်လုပ်သည်ဟု သိရပေသည်။ ဤဘုန်းကြီး ကျောင်းအဝင်ဝရှိ ကျောင်းစောင့် တရုတ်ဘီလူးရုပ်ကြီးနှစ်ရုပ်ကိုကြည့်လျှင် သူတို့၏ ပန်းရန်၊ ပန်းတော့ အနုပညာ မည်မျှ အဆင့်မြင့်မားကြောင်း သိနိုင်ပါ၏။

မယ်တော်ကြီးဘုရားနှင့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းကို ဦးလောစစ်ဟန် ခေါင်းဆောင်သော ကိုးကန့်တရုတ်နှင့် အခြား မြန်မာပြည်သား တရုတ်များ က တည်ထောင်ထားခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဦးလောစစ်ဟန်ကား အခြားသူ မဟုတ်ပါ။ အမေရိကန် တိုင်းမဂ္ဂဇင်းက 'ရွှေကြိုဂံမှ ဘိန်းဘုရင်' ဟု ရေးသား ဖော်ပြထားသောပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ကိုးကန့်တရုတ် ကာကွယ် ရေးခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏။

ဦးလောစစ်ဟန်တို့ တည်ထောင်ထားသော တရုတ်ဘုန်းကြီးကျောင်း များတွင် ဘုန်းကြီး၊ ကပ္ပိယနှင့် မယ်သီလတို့သည် ဘာသာရေးအလုပ်ကို သာမက နဝကမ္မအလုပ်များကိုလည်း လုပ်ကြရ၏။ မယ်သီလရှင်များမှာ ကုန်ကြမ်းပေး၊ ကုန်ချောယူစနစ်ဖြင့် ခြေအိတ်များ ရက်လုပ်ကြသည်ဟု သိခဲ့ရပါသည်။

ကျောင်းဝင်းထဲတွင် မုန်ညင်းခြောက်များ လှန်းထားသည်ကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရလေသည်။

စောမွန်လှ၏အမျိုး

ကျွန် တော်တို့သည် လားရှိုးဈေးကြီးကိုလည်း ဝင်ကြည့်ကြ၏။ ဈေးရုံတွင်းဆိုင်များ၌လည်း ညနေဈေးတွင် ရောင်းချသော နိုင်ငံခြားပစ္စည်းမျိုးစုံကို တွေ့နိုင်ပါ၏။ ပြည်တွင်းဖြစ်ပစ္စည်းများလည်း အစုံရှိ၏။ ကုန်စိမ်းတန်းတွင် ဈေးသည်ကလေးများသည် ဒေသထွက် ကုန်စိမ်းများကို သာမက မေမြို့ဘက်မှလာသော ကုန်စိမ်းများကိုလည်း ရောင်းချနေကြ၏။ လားရှိုးတွင် အစစအရာရာ ဈေးကြီးနေရာ ကုန်စိမ်းသည်လည်း ခြွင်းချက်မဟုတ်ချေ။ သံပရာဖျော်ရည်တစ်ခွက် (ဖန်ခွက်ကြီးတစ်ဖန်ခွက်) တစ်ကျပ်၊ လိမ္မော်သီးတစ်လုံး ပြား ၄၀ စသည်ဖြင့် ရောင်းချနေကြသည်။

ဈေးကြီးကိုကြည့်ပြီးနောက် ကပ်လျက်ရှိသော ဆေးရုံကြီးကို ဝင်ကြရာ ဆေးရုံအုပ်ကြီး ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်၏အခန်းမှာ ထိုင်ကြရသည်။ သူသည် ဆေးရုံမှ သူ့တာဝန်များကိုလုပ်ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ကို သိနွဲ့နှင့် ကွတ်ခိုင်သို့ လိုက်ပို့မည်ဖြစ်၏။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်သည် သူ့အလုပ်ကိုလုပ်ရင်းက ကြားဖောက်ကာ ကျွန်တော်တို့ကို ဧည့်ခံနေသေး၏။

သူသည် ရုံးခန်းဘက်သို့ လှမ်းပြီး

“ဟေ့ ကောင်မလေး၊ ငါ့ဆရာတွေအတွက် ကော်ဖီကောင်းကောင်း ဖျော်ခဲ့ပါကွယ်” ဟု အမိန့်ပေးလိုက်လေသည်။

အတန်ကြာသော် လက်ဝဲဘက်ရှိ ကပ်လျက်အခန်းတွင် မိန်းကလေး

တစ်ယောက် ကော်ဖီဖျော်နေသည်ကို မြင်ရလေသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ ဘေးတိုက်မြင်လိုက်ရခြင်းဖြစ်၏။ သို့သော် မဆူမကြူ၊ မနိမ့်မမြင့်နှင့် တင့်တယ်သော မိန်းကလေးတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း ချက်ချင်း သတိထားလိုက် မိသည်။ အဆင်အပြင်မှာလည်း မပိုမလို၊ ကပိုကရိုနှင့် ယဉ်ကျေးလှ၏။

ထိုမိန်းကလေးက ကော်ဖီပန်းကန်များ လာချသောအခါ သူ့ရုပ်ရည် ကို အသေးစိတ် ကြည့်လိုက်မိ၏။ ဆံကေသာသွယ်ကျပုံနှင့် နဖူးပြင် တည်နေပုံတို့ ပန်ရလှသည်။ မျက်လုံးမျက်ဖန်ကောင်းသည်။ နှာတံပေါ်လွင် သည်။ နှုတ်ခမ်းမထူမပါးနှင့် ပါးစပ်ကလေး စုတ်ချက်ညီသည်။ မေးကလေး က သွယ်လျသည်။ လည်တိုင်ကလေးက ကြော့သည်။ ကော်ဖီပန်းကန် များကိုချပြီး ရုံးခန်းထဲ ပြန်ဝင်သွားသောအခါမှာလည်း မိန်းကလေး၏ အချိုးအဆက်ကျနသော ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်နှင့် လှပသော သွားဟန် လာဟန်၊ ပြုမူဟန်တို့ကို အသိအမှတ် ပြုရပြန်လေသည်။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်သည် ရုံးဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကို ဖတ်ပြီး လက်မှတ်ထိုးနေရာမှပင်

“ဒီကောင်မလေး လှတယ်မဟုတ်လား ဆရာ” ဟု မေးလည်းမေး၊ မှတ်ချက်လည်း ချလိုက်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ကို အကဲခတ်ကြည့်နေခြင်းမရှိဘဲ သူ့ဘာသာသူ အလုပ် ငဲ့လုပ်နေရာမှ ဤသို့မေးလိုက်ခြင်းမှာ ဘယ်နည်းနှင့်မဆို ကျွန်တော်တို့သည် ထိုမိန်းကလေး၏ အလှကို အသိအမှတ်မပြုဘဲ နေနိုင်ကြမည်မဟုတ်ဟု သူ စိတ်ချယုံကြည်သောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူသည်။

ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်စလုံးက “လှပါတယ်” ဟု ပြိုင်တူ မှတ်ချက် ချလိုက်ကြလေသည်။

ကျွန်တော်
“ဒီကလေးမက ဘာလူမျိုးလဲ”

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်
“ရှမ်းအစစ်ပါဆရာ”

ကျွန်တော်
“အသားက ဝါဝင်းမနေတော့ ရှမ်းလိုမထင်မိဘူး၊ အသားလတ်ပဲ၊

တစ်နည်းပြောရရင် ညိုစိမ့်စိမ့်နဲ့ ဝင်းနေတဲ့အသားပဲ”

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်

“သူတို့က မူဆေးရှမ်း ဆရာရဲ့၊ သူက စောမွန်လှမွေးတဲ့ ရွာမှာ မွေးတယ်၊ နမ့်ခမ်းအနီးမှာရှိတဲ့ ဆယ်လန်ရွာ”

ထွန်းဝေ

“တကယ်လား၊ ဒါဖြင့် စောမွန်လှရဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်း ဖြစ်နေမှာ ပေါ့နော်”

ကျွန်တော်တို့အားလုံး ရယ်ကြသည်။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်က မျက်နှာတည်လိုက်ပြီး

“တကယ်ပါ”

ဖိုးကျော်မြင့်

“ကျကျနန သုတေသန လုပ်ထိုက်တယ်နော်၊ ဒီသူငယ်မမွေးတဲ့ နမ့်ခမ်းမြို့အနီးရှိတဲ့ ဆယ်လန်ရွာဟာ စောမွန်လှဇာတိ ဟုတ် မဟုတ်”

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်

“အစဉ်အလာအားဖြင့် စောမွန်လှရဲ့ရွာလို့ တကယ်ပြောနေကြတာပဲ”

ကျွန်တော်

“သူ့နာမည်က ဘယ်သူတဲ့လဲ”

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်

“တင်မေလှတဲ့ဆရာရေ၊ ရှမ်းနာမည်သိချင်ရင်တော့ သူ့ကိုခေါ်မေး”

ဆရာဝန်ကြီး ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်မှာ ဆေးရုံအလုပ်များ ပြီးပြီဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့သည် သိန္နီသို့သွားရန်သာ ပြင်ဆင်နေကြလေတော့သည်။ စောမွန်လှ၏အမျိုး တင်မေလှနှင့် စကားပြောရန် နောက်မှ စီစဉ်ရပေတော့မည်။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်က ဂျစ်ကားကိုမောင်းပြီး ထွန်းဝေ၊ ဖိုးကျော်မြင့်၊ ကိုအောင်မင်း(လားရှိုးသတင်းထောက်)နှင့် ကျွန်တော်တို့က ခရီးသည်များ အဖြစ်ဖြင့် လိုက်ပါခဲ့ကြလေသည်။

နမ်းအွန်မှအဲဇွေး

နံ နက်စာထမင်းကို လားရှိုးမှာ မစားခဲ့ကြ။ လမ်းမှာ တစ်နေရာရာတွင် ဝင်စားကြမည်။

လားရှိုး သိန္နီလမ်းမကြီးမှာ ကောင်းမွန်စွာ ထိန်းသိမ်းထားသော လမ်းဖြစ်၏။ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရှုခင်းများသည် စိမ်းလန်းသာယာသည်။ တောင်များသည် မတ်စောက်ခြင်းမရှိလှ။

လယ်များမှာ အားလုံးပင် ရိတ်သိမ်းပြီးဖြစ်၍ ယွန်းအုပ်ဆောင်းနှင့် သဏ္ဍာန်တူသော ကောက်လှိုင်းပုံများကို တွေ့မြင်၏။ သီးထပ်စိုက်ပျိုးခြင်း ကား မရှိသလောက်ပင်။

လမ်းတွင် ရှမ်းရွာများ၊ ကချင်ရွာများ၊ လားဟူရွာများ၊ ရှမ်းတရုတ် ရွာများ စသည်ဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး အသီးသီး၏ ရွာများကို တွေ့ရသည်။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်သည် မော်တော်ကားကို ခပ်သွက်သွက်မောင်းရင်း စကားကို လှိုင်လှိုင်ပြောလေသည်။ သူသည် ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်စကားကို ဆိုတတ်ရုံမက ရယ်စရာမောစရာ ပုံတိုပတ်စများကိုလည်း ပြောတတ်၏။ ရေးပြ၍ကောင်းသော ပုံတိုပတ်စမျိုး မဟုတ်သော်လည်း အပေါင်းအသင်း ရောင်းရင်းများအား အိပ်ချင်ပြေစေ၊ ရွှင်လန်းမြူးထူးစေသော ပုံတိုပတ်စများ ကား ဖြစ်ပါ၏။

သိန္နီမရောက်ခင် နမ်းအွန်ဆိုသော ရွာကလေးသို့ ရောက်ကြလေ သည်။ ရေပူစမ်းရှိသော ရွာဖြစ်၏။

လမ်းပေါ်မှာ ထမင်းဆိုင် သုံး၊ လေးဆိုင်ရှိရာ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်သည် ဆိုင်တစ်ဆိုင်ရှေ့မှာ ကားထိုး၍ရပ်လိုက်၏။ ထမင်းဆိုင်ရှင် အမျိုးသမီးမှာ အလွန်ချောသဖြင့် ထိုဆိုင်ကိုရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဟုလည်း ရှင်းပြ သေး၏။

ထမင်းဆိုင်တို့သည် ရေပူစမ်းပေါ်တွင် ရေချိုးခန်းတစ်ခန်းစီ ပူးပေါင်း ဆောက်လုပ်ထားကြသည်။ သူတို့ဆိုင်မှာ စားသည်၊ မစားသည် အပထား၍ ရေချိုးလိုက ချိုးနိုင်သည်။ ရေချိုးခန်းတိုင်းတွင် အုတ်ကန်ကလေးများရှိရာ ရေပူကိုစိမ်ပြီး ချိုးနိုင်သည်။ ကျွန်တော်တို့ကား ရေမချိုးကြတော့။ မျက်နှာ သစ်ရုံသစ်ကြ၏။ ရေမှာ လားရှိုး ရေပူစမ်းကရေလောက် မပူပါ။ ခပ်နွေးနွေး သာဖြစ်၏။

မျက်နှာသစ်ပြီးနောက် ကမ္ဘောဇခင်လှိုင် ရွေးချယ်ထားသော ထမင်း ဆိုင်သို့ ဝင်ထိုင်ကြသောအခါ ဆိုင်ရှင်အမျိုးသမီးသည် ချက်ပြုတ်ကြော် လှော်ရန် ပြင်ဆင်နေပြီ။ တကယ်ပင် ချောမောလှပသော အမျိုးသမီးဖြစ် ကြောင်း ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဝန်ခံကြရ၏။ အသက်အစိတ်ကျော် သုံးဆယ်တွင်းလောက်ဖြစ်ကာ အရပ်အမောင်းက ပြေပြစ်ကြော့ရှင်းပြီး အသားက ဝါဝင်းနေသည်။ အဆင်အပြင်က မပိုမလိုနှင့် နဂိုရုပ်ရည်သည် တိုး၍ တောက်ပနေသည်။

ထိုအမျိုးသမီး၏အမည်မှာ အဲနွေးဟုဖြစ်ပြီး သမီးကလေးဟူသော အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

အဲနွေးသည် ပေါ်ကြော့နေသော ဆိုင်ရှင်မဟုတ်၊ စဉ်းတီတုံးကိုင်သော ဆိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။ တရုတ်ဟင်း၊ ထမင်းကို ချက်ပြုတ်ကြော်လှော် ရောင်း သည်ဖြစ်ရာ စဉ်းတီတုံးကိုင်သူမှာ အခရာဖြစ်၏။ အခြားမိန်းကလေး တစ်ယောက်နှင့် ယောက်ျားကလေးနှစ်ယောက်က အဲနွေးကို ကူညီကြရ၏။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်သည် အဲနွေးနှင့် ထွန်းဝေကို မိတ်ဆက်ပေးလိုက်၏။

“အဲနွေး သူ့ကို မြင်ဖူးသလား”

အဲနွေးသည် ပြုံးစိစိလုပ်ပြီး ထွန်းဝေကို စိုက်ကြည့်နေ၏။ ထိုစဉ် အခိုက် အဲနွေး၏ လှပသောအပြုံးနှင့် သွားပုလဲများကို မြင်ကြရသည်။

အဲနွေး

“အစ်ကိုကြီးကို မြင်ဖူးသလိုပဲ”

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်

“မြင်ဖူးမှာပေါ့၊ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ”

အဲနွေး

“ဪ ဟုတ်ပြီ၊ ဟုတ်ပြီ၊ မင်းသားဦးထွန်းဝေ”

အဲနွေးသည် စကားပြောနေသော်လည်း လက်က အလုပ်မပျက်ချေ။

ထွန်းဝေက တရုတ်လိုပြောပြီး ဟင်းများကိုမှာသည်။

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်က အဲနွေးကို ရုပ်ရှင်ထဲထည့်ရိုက်မည်ဟု ပြောသော အခါ အဲနွေးက သူ ဒီလောက်မလှပါဘူးဟု ပြန်ပြောလေသည်။

ကျွန်တော်က အဲနွေး၏ မိဘများအကြောင်းကို စုံစမ်းသည်။ အဲနွေး မှာ အဖေတရုတ်၊ အမေရှမ်း၊ ရှမ်းကပြားမကလေး ဖြစ်၏။ သူ့ကိုယ်သူ ရှမ်းတရုတ်ဟု မခေါ်၊ တရုတ်ရှမ်းဟုခေါ်သည်။ ရှမ်းတရုတ်မှာ ကချင်ပြည် နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတစ်စု ဖြစ်သည်။ ကိုးကန့် တရုတ်နှင့်လည်းမတူချေ။ မြန်မာပြည်ရှိ အခြားတရုတ်များနှင့်လည်း မတူ ချေ။

အဲနွေးသည် မူလတန်းကျောင်းမှာ လေးတန်းအထိ စာသင်ခဲ့ဖူးသည်။

သိပ်မကြာပါ။ ထမင်းဟင်း အဆင်သင့်ဖြစ်လေပြီ။ ထမင်းကလည်း အငွေ့တထောင်းထောင်း၊ ဟင်းကလည်း အငွေ့တထောင်းထောင်း၊ ဟင်းနံ့ ကလည်း သင်းနေ၏။

အကောင်းဆုံးမှာ ဝက်ခေါက်ကင်ဖြစ်၏။ ကျွန်တော် ဝက်သား မစားသည်မှာ ကြာပါပြီ။ သို့သော် ဤဒေသများမှာ ဝက်သားကိုရှောင်ရန် ခက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝက်သားရှောင်သော စည်းမျဉ်းကို ပယ်ဖျက်လိုက် ရ၏။ ဝက်ခေါက်ကင်သည် ကင်ပြီးစဖြစ်၍ ကြွပ်ပြီးရွှနေ၏။ အခြားဟင်း များကို ကောင်းစွာ မမှတ်မိတော့ချေ။ သို့သော် တစ်ခွက်မျှ မညံ့ပါ။ အားလုံး အရသာရှိကြသည်။ ကြက်သွန်ဖြူနှင့် ငရုတ်သီးစိမ်း ထောင်းထည့်ထားသော ပုံးရည်ကြီး၊ ပဲခဲပြာရည်၊ ငရုတ်သီးအခြောက်ထောင်းကြော်၊ မုန်ညင်းချဉ်ဖတ် စသည်တို့ကလည်း အခြွေအရံများအဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာ အသုံးတော်ခံနေကြ လေသည်။

ထမင်းစားပြီး အတန်ကြာ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း သောက်ကြ၏။
ပြီးနောက် ခရီးဆက်ကြလေသည်။

လမ်းတွင် အဲနွေးအကြောင်း ပြောမိကြပြန်သည်။ အဲနွေးသည် မိုးကုတ်မှ သူဌေးတစ်ဦး၏ မိန်းမငယ်ဖြစ်ကြောင်း ကြားသိကြသောအခါ မဆီမဆိုင်ဘဲ နှမြောမိကြ၏။ ဤစခန်းတွင် အဲနွေး၏ ထမင်းဆိုင်သည် လူအစည်ကားဆုံး ဖြစ်သည်ဆို၏။ အဝေးပြေးကားသမားများနှင့် ခရီးသည် များသည် ခရီးပန်းနွမ်းနယ်စဉ် ဤစခန်းမှာ ရပ်နားကြသည်။ ရေပူစမ်းမှာ ရေချိုးကြသည်။ အဲနွေး၏အလှကို ငေးမောရင်း၊ အဲနွေး၏ ဖော်ရွေပျူငှာ သောစကားကို နားထောင်ရင်း အဲနွေး၏ ထမင်းဟင်းလျာတွင် အရသာ ပိုတွေ့ကြသည်။

ငှက်ပျောဖီး တစ်သိန်း

ခ ဇာတိကောသော အခါ သိန္နိမြို့အနီး ချောင်းကြီးတစ်ချောင်းသို့ ရောက်ကြလေသည်။ ရှည်လျားသော တံတားကြီးတစ်ခုကို ဖြတ်ကြရ၏။ ဤနေရာတွင် သိန္နိချိုင့်ဝှမ်းဒေသ စသည်။ သိန္နိချိုင့်ဝှမ်းဒေသသည် အလျား ၁၆ မိုင်၊ အနံ ၅ မိုင်ရှိသည်ဟုဆို၏။ ချောင်းများစွာ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းလျက် ရှိပြီး မြေအလွန်ကောင်းသည်။ စပါးများစွာထွက်သော ဒေသဖြစ်၏။ ၁၉၆၉-၇၀ တစ်ဝိုက်တွင် ဗကပတို့သည် အရှေ့မြောက်တိုင်းတစ်ခုလုံးကို သိမ်းရန်ရည်ရွယ်ပြီး အကြီးအကျယ် တိုက်စစ်ဆင်ခဲ့ကြလေသည်။ ပြင်ပအကူအညီမျိုးစုံရခဲ့သဖြင့် သူတို့ထိုးစစ်မှာ အတော်အောင်မြင်ခဲ့သည်။ လားရှိုးမြို့ကိုပင် ခြိမ်းခြောက်နိုင်ခဲ့ပြီး ယခု ကျွန်တော်တို့ဖြတ်ကြသော တံတားကို အတန်ကြာ သိမ်းပိုက်ထားနိုင်ခဲ့၏။ သူတို့၏ ရည်မှန်းချက်မှာ စပါးထွက်ကောင်းသော သိန္နိချိုင့်ဝှမ်းဒေသကို စိုးမိုးရန်ဖြစ်လေသည်။ တပ်မတော်နှင့် ပြည်သူတို့ ညီညွတ်ပူးပေါင်းကာ တန်ပြန်ထိုးစစ် ဆင်နွှဲလေသောကြောင့် ဗကပတို့သည် အကြိမ်အောင်ဘဲ နောက်ဆုတ်သွားခဲ့ကြရလေ၏။

ကျွန်တော်တို့သည် သိန္နိမြို့ကို ခဏကြာလှည့်ကြ၏။

သိန္နိဟု မြန်မာလိုခေါ်သော်လည်း ရှမ်းသံမှာ ဆိန်းဝိုဖြစ်သည်။ သိန္နိမှ ရှမ်းမိတ်ဆွေအချို့၏ အဆိုအရ ဆိန်းဝိုမှာ ငှက်ပျောဖီးတစ်သိန်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ သိန္နိစော်ဘွားကြီးသည် သြဇာတိက္ကမ ကြီးသည်ဖြစ်ရကား

ကန်တော့ပွဲအမြောက်အမြား ရရှိခဲ့ခြင်းကို တင်စားကာ ငှက်ပျောဖီးတစ်သိန်း ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြစ်သည်ဆို၏။

၁၉၃၉ ခုနှစ်က ကျွန်တော် သိန္နီမြို့သို့ ခဏတစ်ဖြုတ် ရောက်ခဲ့သည်။ ဘုန်းကြီးပျံလား၊ မယ်တော်ပျံလား၊ ဘာလား မမှတ်မိ။ ပွဲကြီးလမ်းကြီး တစ်ခုရှိရာ ကစားဝိုင်းကြီးများ ခြိမ်ခြိမ်သဲသဲ ကျင်းပနေသည်ကိုသာ မှတ်မိတော့၏။

သိန္နီစော်ဘွားကြီး၏ ဟော်နန်းများရှိသေးလျှင် ကြည့်လိုသောကြောင့် စုံစမ်းရာ မရှိတော့ကြောင်း သိရလေသည်။

သိန္နီမှနေပြီး ကွတ်ခိုင်သို့ ခရီးဆက်ကြပြန်လေသည်။ တစ်တောင်ပြီး တစ်တောင် တက်သွားရသော ခရီးဖြစ်၏။ တောင်များမှာ များသောအားဖြင့် တောင်ကတုံးများဖြစ်နေ၏။

လမ်းတွင် လွယ်စမ်းစစ်ဟုခေါ်သော တောင် ၃၀ ကို တွေ့ရ၏။ တောင်လုံးကလေးများ စီတန်းတည်ရှိသော နေရာဖြစ်၏။ တောင်အလုံး ၃၀ တကယ်ရှိ မရှိ မသိပါ။ ၃၀ ဟု ခန့်မှန်းပြောဆိုမည်ဆိုက ဆိုနိုင်ပါ၏။ ၁၉၇၀-၇၁ က ဤနေရာတွင် တပ်မတော်သည် ဗကပတပ်များနှင့် အကြီးအကျယ် တိုက်ခိုက်ခဲ့ရလေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် လွယ်စမ်းစစ်ကို နောက်ခံထား၍ အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံများ ရိုက်ခဲ့ကြလေသည်။

ကွတ်ခိုင်သို့ရောက်သောအခါ မြို့ကလေးကို လှည့်ကြည့်ကြလေသည်။ ဆေးရုံ၊ စုပေါင်းရုံး၊ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်း၊ ရဲဌာန စသည်တို့ကို အပြင်ကပင် ကြည့်ခဲ့ကြ၏။ အချိန်မရှိသဖြင့် ကားကို တစ်နေရာမှာသာ ရပ်ခဲ့ရ၏။ မြို့ကလေးကို လွမ်းခြုံကြည့်မြင်နိုင်သောနေရာ၊ အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံရိုက်၍ ကောင်းသောနေရာ။

ကွတ်ခိုင်မြို့သည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် ပေ ၄၄၂၉ ပေ မြင့်ပြီး လူဦးရေ ၁၄,၀၀၀ ကျော်ရှိ၏။ အဇီးဟူသော ကချင်မှာ အများစု ဖြစ်၏။

ကွတ်ခိုင်နှင့် သိန္နီကြားမှာ လမ်းသည် ကျဉ်းသော်လည်း ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းထားပြီး အသွားအလာနည်းသဖြင့် ခရီးတွင်စွာ ကားမောင်းနိုင်

သိန္နီချိုင့်ဝှမ်း နောက်ခံထား၍

တောင်အလုံး ၃၀ အနီးတွင်

[ဝိုးကျော်မြင့်၊ ထွန်းဝေ၊ သိန်းဖေမြင့်၊ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်]

ကွတ်ခိုင်မြို့တွင်
 [ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်၊ စိုးကျော်မြင့်၊ သိန်းဖေမြင့်၊ ထွန်းဝေ]

အရှေ့မြောက်တိုင်းတစ်ခုတွင် တွေ့မြင်နေကျရှုခင်းတစ်ခု

လေသည်။

အပြန်ခရီးတွင် သိန္နီမြို့ပေါ်တွင် မရပ်နားတော့ဘဲ နမ်းအွန်ရေပူစမ်း အဲနွေးတို့ဆိုင်မှာသာ ရပ်နားကြလေသည်။ လက်ဖက်ရည်သောက်ရန် ဖြစ်၏။

အဲနွေးမှာ အံ့ဩစရာကောင်းလောက်အောင် အလုပ်လုပ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ကားဆိုင်ချိန်တွင် အဲနွေးမှာ အလုပ်နှင့်လက် မပြတ်ရှိနေ၏။ သို့သော် ထိုအချိန်တွင် ရေမိုးချိုးပြီး အဝတ်အစားလဲထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ လှိုင်းကြီး ကရစ်အပြာရောင်အင်္ကျီနှင့် ကချင်လုံချည်အနက်တို့ကို ဝတ်ထားပြီး ခေတ်သစ်ဘီးဆံပတ် ဆံထုံးထုံးထား၏။

ဤဆိုင်၏ အရည်အချင်းတစ်ခုမှာ သန့်ရှင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ရေပူစမ်းမှ မြောင်းသွယ်ကာ ရေကို ကဲ့ယူထားပြီး ရေပူနှင့် ပန်းကန်ခွက်ယောက်တို့ကို ဆေးသည်။ ရေကို အလှုံ့ပယ်သုံးပြီး သစ်သားစားပွဲများကို ဖြူဖွေးနေအောင် တိုက်ထားသည်။ အမှိုက်သရိုက်များကို လှည်းကျင်းရှင်းလင်းပြီး အဝေးသို့စွန့်ပစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့က စားပွဲမှာ လက်ဖက်ရည်သောက်နေကြစဉ် ကြက်သွန်ဖြူ အခွံနွာနေသော အဲနွေးအား ထွန်းဝေက ဆေးပေါ့လိပ်ကိုခဲရင်း စကားပြောနေ၏။ တရုတ်လို အချီအချ ပြောနေကြသဖြင့် ဘာပြောကြမှန်း မသိပါ။ နောက်မှ ထွန်းဝေက ကျွန်တော်တို့ကို ပြန်ပြောပြပါသည်။

ထွန်းဝေက အဲနွေးအား “မင့်မှာ ချစ်သူရှိသလား” ဟုမေးရာ အဲနွေးက “ချစ်သူဆိုတာ ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ၊ လင်ကို ဆိုလိုတာလား” ဟု ချစ်သူနှင့်လင် ခွဲ၍ ပြန်မေးလိုက်၏။ ထွန်းဝေက “ဟုတ်ပါတယ်၊ လင်ကိုဆိုလိုတာပါ” ဟု ဖြေတော့မှ အဲနွေးက “လင်တော့ရှိပါတယ်၊ အတူတော့ မနေပါဘူး၊ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် မယ်တစ်ရွာ မောင်တစ်မြို့ ဖြစ်နေပါတယ်” ဟု ဆိုလေသည်။

ထိုအကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့အား ထွန်းဝေက ဖောက်သည်ချသောအခါ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်က အဲနွေးအား လှမ်းမေးလိုက်လေသည်။

“အဲနွေး၊ ဦးထွန်းဝေအကြောင်း ကောင်းကောင်းသိရဲ့လား”

အဲနွေး

“ဦးထွန်းဝေအကြောင်း ကျွန်မ ကောင်းကောင်းသိပါတယ်၊ သူ့မိန်းမက မိုးကုတ်ကပါ၊ ကျွန်မယောက်ျားနဲ့ အိမ်နီးနားချင်းတွေပါ”

ကျွန်တော်တို့က “ဆွေမျိုးသားချင်းတွေ တွေ့နေပြီဟေ့” ဟုဆိုကာ ဝိုင်းရယ်ကြပါသည်။

ထွန်းဝေ

“အေးဟေ့ အဲနွေး၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေ တွေ့နေပြီ၊ ရန်ကုန်လာရင် တို့အိမ် လာတည်းနိုင်ပါတယ်၊ တို့ ဒီလာတဲ့အခါလည်း ထမင်းကောင်းကောင်း ကျွေးပါ၊ ပိုက်ဆံလည်း မယူပါနဲ့။”

ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ပြောကြဆိုကြနှင့် နှုတ်ဆက်ကာ အဲနွေးတို့ဆိုင်မှ ထွက်ခဲ့ကြလေသည်။

လမ်းတွင် ကျွန်တော်က

“အဲနွေးဟာ သူ့ခြံတွင်းက သင်္ဃေပန်းနှင့် တူတယ်နော်”

ထွန်းဝေ

“သူ့ခြံတွင်းက သင်္ဃေကလည်း အမွှေးသားနော်”

ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်

“လေကလည်း အလိုက်သင့်တိုက်နေတာကိုး”

တဝါးဝါး ရယ်ကြရလေသည်။

ရသစာပေ ရေးနည်း

နောက် နေ့မှာ စာဆိုတော်နေ့ဖြစ်၏။
နိုင်ငံတကာ စာအုပ်နှစ်နှင့် စာဆိုတော်နေ့ အခမ်းအနားကို လားရှိုးမြို့တော်ခန်းမမှာ ကျင်းပလေသည်။

လားရှိုးမြို့တော်ခန်းမသည် တည်နေရာကလည်း အကွက်ကျ၊ အဆောက်အအုံကလည်း လှပပြီး အထဲတွင် အခင်းအကျင်း နေရာထိုင်ခင်းကလည်း ကောင်းသည်။

အခမ်းအနားကို နှစ်ကြိမ်ခွဲ၍ ကျင်းပ၏။ မနက်ခင်းမှာ နိုင်ငံတကာ စာအုပ်နှစ်နှင့် စာဆိုတော်နေ့ အခမ်းအနားနှင့် ဟောပြောပွဲဖြစ်သည်။ ညနေခင်းမှာကား ကျောင်းသားများအတွက် ဟောပြောပွဲသက်သက် ဖြစ်၏။

နံနက်ခင်းအခမ်းအနားတွင် တပ်မတော် လူမှုဆက်ဆံရေးတပ်မှ ရဲဘော်များက ဆိုင်းဝိုင်းကြီးဖြင့် ဧည့်ခံဖျော်ဖြေသည်။ ကျောင်းသူကလေးများ၏ အကလည်း ပါသေး၏။ ပဏာမအက (ယိုးဒယားအက) ကို ကသူမှာ နိုင်ငံတကာစာအုပ်နှစ်နှင့် စာဆိုတော်နေ့ ကျင်းပရေးကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး ဆရာမ မကြည်သောင်းဖြစ်နေသဖြင့် အံ့ဩရ၏။ ခုခေတ် ဆရာမ လုပ်ရသည်မှာ မလွယ်။ တပည့်များကို စာသင်ပေးရရုံမက အကလည်း သင်ပေးရသေး၏။ ယခုကိစ္စမှာ တပည့်မက အချိန်မီ အကမပိုင်သဖြင့် မကြည်သောင်းကိုယ်တိုင် ဝင်ကြိုရခြင်းဖြစ်၏။ မကြည်သောင်းမှာ ပခုက္ကူဘက်မှဖြစ်ပြီး တမင်တောင်းဆိုကာ လားရှိုးသို့လာပြီး အလုပ်လုပ်နေသူ

mgyoe.com

ဖြစ်၏။

ဆရာဩက သဘာပတိလုပ်သည်။ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်က နိုင်ငံတကာ စာအုပ်နှစ်အကြောင်း တိုတိုတုတ်တုတ်နှင့် လိုရင်းပြောသွားသည်။

ထွန်းဝေ လိုက်ပါခဲ့ခြင်းမှာ ဟောပြောရန်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် အတင်း တိုက်တွန်းနေကြသောကြောင့် 'ရုပ်ရှင်နှင့် စာပေ' ဆိုပြီး ဟောရသေး၏။ သူသည် စာဖတ်နှံ့စပ်ကြောင်း ဟောပြောချက်နှင့် သက်သေခံသွားသည်။

ဖိုးကျော်မြင့်က 'စာပေရှုထောင့်' အကြောင်း ဟောပြောသည်။ သိပ္ပံ မောင်ဝ၊ မှော်ပီဆရာသိန်းကြီးနှင့် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းတို့ စာပေရှုထောင့် ကိုင်စွဲပုံမတူသဖြင့် ဂဠုန်ဆရာစံ အရေးတော်ပုံနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရေးသော သူတို့၏စာများ မတူပုံကို ထောက်ပြသွားလေသည်။

ကျွန်တော်က ဝတ္ထုစာပေအကြောင်းကို ဦးတည်ချက်၊ ဇာတ်လမ်းနှင့် ဇာတ်ကောင်စရိုက်ဟူသော သုံးပိုင်းခွဲပြီး ဟောပြောခဲ့၏။

ညနေပိုင်းတွင် ကျွန်တော်နှင့် ဖိုးကျော်မြင့်တို့ နှစ်ဦးသာ ဟောကြ၏။ အ.ထ.က ၃ ကျောင်းမှ ၉ တန်း၊ ၁၀ တန်း ကျောင်းသားများကို ဖိတ်ထားရာ မြို့တော်ခန်းမ လျှံသွားလေသည်။ ဖိုးကျော်မြင့်ကား အခြေခံ အထက်တန်း မြန်မာစာသင်ကြားပုံ၊ မေးခွန်းထုတ်ပုံနှင့် ဖြေဆိုပုံများကို ဟောပြောပို့ချသွားရာ နယ်စွန်နယ်ဖျားရှိ ကျောင်းသားများအတွက် အထူး အကျိုးရှိပေသည်။

ကျွန်တော်က သုတနှင့် ရသစာပေအကြောင်း ခွဲခြားပြပြီး ရသစာပေ ရေးနည်းကို အထူးထား၍ ဟောပြောခဲ့သည်။ ပထမပိုင်းတွင် မြန်မာစာ လက်ရွေးစင် စကားပြေစာအုပ်ကို အခြေခံသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မနေ့က သွားခဲ့သော သိန္နီ၊ ကွတ်ခိုင်ခရီးကို အခြေခံသည်။

အကယ်၍ ကျွန်တော်သည် နံနက် ၁၀ နာရီခွဲသာသာတွင် လားရှိုး မြို့မှ ထွက်ခဲ့ပါသည်။ လမ်းတွင် မည်သည့်ရွာ၊ မည်သည့်ရွာများကို တွေ့ ခဲ့ပါသည်။ ရေပူစမ်းရှိသောရွာတွင် ထမင်းဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာ ထမင်းဝယ်စား ကြပါသည်။ ထမင်းဖိုး တစ်ယောက်လျှင် ငါးကျပ်ကျော်ကျော်စီ ကျပါ သည်။ လားရှိုးမှ သိန္နီသို့ ဘယ်နှမိုင်ဝေးပါသည်။ သိန္နီချိုင့်ဝှမ်းဒေသမှာ မည်မျှ ဧရိယာအကျယ်အဝန်း ရှိသည်။ သိန္နီနှင့်ကွတ်ခိုင်မှာ မည်မျှ ကွာဝေး သည်။ ကွတ်ခိုင်၏အမြင့်ပေမှာ ၄၄၂၉ ပေရှိသည်။ လူဦးရေ ၁၄,၀၀၀

ကျော် ရှိသည်' စသည်ဖြင့်သာရေးလျှင် ရသစာပေမဖြစ်ကြောင်း၊ ပတ်ဝန်း
 ကျင်အသိုင်းအဝိုင်းကို ဖွဲ့နွဲ့ရေးရကြောင်း၊ လူအချို့ကို ဇာတ်ဆောင်လုပ်၍
 ရေးရကြောင်း၊ နမ်းအွန်မှ ထမင်းဆိုင်ရှင် အဲနွေးအကြောင်း၊ ဟင်းထမင်း
 များအကြောင်း။ အဲနွေးနှင့် ကျွန်တော်တို့အကြောင်း၊ သူ့ခြံတွင်းက သင်္ဃေပန်း
 မွှေးပုံအကြောင်း ဖွဲ့နွဲ့ရေးမှ ရသစာပေဖြစ်ကြောင်း ဟောပြောလေရာ ပရိသတ်
 စိတ်ဝင်စားကြပါ၏။

ကွန်ပွိုင်း အကြံဖြင့်

နယ် စပ်အထိ ခရီးဆက်ချင်သော ကျွန်တော်တို့အဖို့ ကံကောင်း ထောက်မခဲလေသည်။

၇-၁၂-၇၂ နေ့နံနက် ရှစ်နာရီတွင် ကွန်လုံသို့ထွက်မည့် ကွန်ပွိုင်း တစ်ခုရှိလေသည်။ တပ်ရင်း ၁၀၅ မှ တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်မှူးညွှန်တင်သည် ကွန်လုံတွင် ယာယီစခန်းချနေသော တပ်ရင်းဌာနချုပ်သို့ ပြန်ရမည်။ အရှေ့ မြောက်တိုင်း တပ်မတော်တိုင်းရုံးမှ လစာပေး အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကလည်း ကွန်လုံသို့ သွားရန် ရှိနေလေသည်။ အများသောပြည်သူတို့နည်းတူ ကျွန်တော်တို့လည်း တပ်မတော်ကွန်ပွိုင်းမှာ ခိုလှုံကာ နယ်စပ်အရောက် ခရီးသွားရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်လျှင်လည်း ဘယ်သူ့မှာမှ တာဝန် မရှိပါ။ ကျွန်တော်တို့သည် ကျွန်တော်တို့အတွက် တာဝန်ယူကြပါသည်။

ကျွန်တော်၏ ဝါသနာတစ်ခုမှာ ခရီးသွားပြီဆိုလျှင် ကျွတ်ကျွတ် လွတ်လွတ် ခရီးသွားခြင်းဖြစ်၏။ နောက်ဆံငင်မနေရ၊ မိသားစုကိုလည်း ပြောထားပြီးဖြစ်၍ အလုပ်တာဝန်တွေကိုလည်း ဆိုင်းငံ့ထားပြီးဖြစ်၏။ ထွန်းဝေကို “ရန်ကုန်မှာ ရုပ်ရှင်ရိုက်စရာ ရက်ချိန်းတွေများ ရှိသေးသလား” ဟုမေးရာ ရုပ်ရှင်ကိစ္စတွေ ဘေးချိတ်ထားခဲ့ပါသည်ဟု ဆို၏။ ဖိုးကျော်မြင့် ကလည်း အလုပ်ခွင်မှ ခွင့်ယူခဲ့ပြီးဖြစ်လေသည်။ သို့ကလို့ သုံးယောက်စလုံး အကြောင်းညီညွတ်ပါလျက်နှင့်မှ ကွန်လုံရောက်အောင် မသွားခဲ့လျှင် ညံ့ရာ ကျပေတော့မည်။

တပ်မတော်သည် လားရှိုးမှ ကွန်လုံသို့သွားသော လမ်းမကြီးကို စိုးမိုးထားပါသည်။ သို့သော် ကိုးကန့်တရုတ်ဗကပများ၊ လွယ်လ (ဝလူမျိုး) ဗကပများနှင့် ကေအိုင်အေတို့၏ အခြေခံစခန်းအချို့ကို ပွတ်ကာသိကာ၊ တေ့ကာတေ့ကာ သွားရသောလမ်းဖြစ်ပါသည်။

ဤလမ်းမကြီးပေါ်တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဘက်မှ ခိုင်မာစွာ ရပ်ပြီး တပ်မတော်ကို အရန်အင်အားအဖြစ်ဖြင့် အကူအညီပေးနေသော ကိုးကန့်တရုတ် ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့များနှင့် လွယ်လ (ဝ) ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့များလည်း လှုပ်ရှားသွားလာနေကြပါ၏။

ဆရာဝန်ကြီး ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်ကလည်း သူ၏ ကိုယ်ပိုင်ဂျစ်ကားနှင့် ဒရိုင်ဘာကို ပေးထားသည်။ ကွန်လုံမှနေပြီး ဟိုက်ကမ်းပါးကို တက်ရာမှ လွဲပြီး သူ့ကားကို ကျွန်တော်တို့ ခေါ်ချင်ရာခေါ်သွားပါဆို၏။ ရှေ့လျှောက် “ဟိုက်ကမ်းပါး” အကြောင်း တော်တော်များများ ကြုံရပါလိမ့်မည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ခရီးမထွက်မီ ကြက်ဥနှစ်လုံးစီစားပြီး ကော်ဖီ တစ်ခွက်စီသောက်ကြ၏။ ထို့နောက် ဆန်ခေါက်ဆွဲစားကြရသည်။ အသားလုံးဝမပါဘဲ စားကောင်းလှသော ခေါက်ဆွဲဖြစ်၏။ ခရမ်းချဉ်သီး အနှစ်များများတွင် ပဲငါးပိထောင်းထည့်၍ အရည်ကျဲကျဲ ဆီပြန်ချက်ရသည်။ ဆန်ခေါက်ဆွဲထဲတွင် ထိုဟင်းကို လောင်းထည့်ကာ ကြက်သွန်ဖြူဆီချက်၊ ငရုတ်သီးအမှုန့်ကြော်၊ တို့ဟူးအကြွပ်ကြော်၊ ပဲငံပြာရည်၊ တရုတ်နံနံ စသည်တို့ကို ကိုယ်ကြိုက်သလို ထည့်စားကြရ၏။ ပထမအကြိမ် စားရစဉ်က ထူးခြားသောအရသာ လျှာပေါ်မှာစွဲနေသလို ယနေ့အထိ ဦးနှောက်မှာ စွဲနေပါသည်။

နံနက် ရှစ်နာရီတိတိမှာ ကွန်ပျိုင်းစထွက်ရာ ကျွန်တော်တို့လည်း ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါ၏။ ကျွန်တော်တို့၏ကားသည် ကွန်ပျိုင်းနှင့် ကပ်လိုက်၊ ခွာလိုက် မောင်းနှင်နေလေသည်။

လားရှိုးချိုင့်ဝှမ်းအနိမ့်ပိုင်းတွင် ဆီးနှင်းထု ဆိုင်းဆိုနေ၏။ ထို့ကြောင့် ရှေ့သို့လည်းကောင်း၊ ဘေးသို့လည်းကောင်း ဝေးဝေးမမြင်နိုင်။

ဆီးနှင်းထုသည် အမြင့်ပိုင်းတွင် ပါသွားသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ ဆီးနှင်း လုံးဝမရှိဘဲ နေပူကျဲကျဲဖြစ်နေသည်။ ပထမတော့ ကုန်းနိမ့်ပိုင်းနှင့်

ချိုင့်ဝှမ်းများမှာ ဆီးနှင်းထုဆိုင်းနေပြီး ကုန်းမြင့်ပိုင်းမှာ ဆီးနှင်းထု ကွယ်
ပျောက်သည်ဟု ယေဘုယျသဘော တွေးထင်မိ၏။ နောက်တော့ ထိုသို့
လည်း မဟုတ်ပြန်ကြောင်း တွေ့ရ၏။ အမြင့်ပိုင်းမှာ ဆီးနှင်းတိမ်တိုက်
ကြီးများ လွှမ်းခြုံနေပြီး အနိမ့်ပိုင်းမှာ ဆီးနှင်းများ ကွယ်ပျောက်နေ၏။

ရာသီဥတုကတော့ အတော်ပင် အေးနေပါသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ
နားရွက်ဖုံး သက္ကလတ် ကက်ဦးထုပ်များနှင့် လောင်းကုတ်အင်္ကျီများကို ဝတ်
ထားရသည်။ လက်အိတ်လည်း စွပ်ထားရ၏။

လားရှိုးမှအထွက် မိုင် ၂၀ မျှ ရောက်သောအခါ ကွန်ပွိုင်းတစ်ခုလုံး
ရပ်နေရလေသည်။ တပ်ရင်း ၁၀၅ မှ ထရပ်ကားပေါ်တွင် လူစုံမပါလာ၍
ဖြစ်၏။ လူမစုံသည်မှာ ကိုယ့်လူမစုံခြင်းမဟုတ်ပါ။ တပ်ရင်းမှူးသည်
ဟဲယားလစ်ခေါ် နှုတ်ခမ်းကွဲရောဂါရနေသော မြောင်ဇီးယောက်ျားကလေး
တစ်ဦးကို လားရှိုးဆေးရုံမှာတင်ပြီး ကုသပေးခဲ့၏။ ယခု ပျောက်ကင်းပြီ
ဖြစ်ရာ သူ့အမေ၊ သူ့အစ်မနှင့်တကွ သူတို့သုံးဦးသားကို ကွန်လုံသို့ ပြန်ခေါ်
ခဲ့ရမည်ဖြစ်၏။ သူတို့က လားရှိုးဆေးရုံမှ စောင့်နေကြမည်ဖြစ်ပြီး ရဲဘော်
များက ဝင်ခေါ်ရန် စီစဉ်ထားခဲ့၏။ ရဲဘော်များက မခေါ်ခဲ့မိဘဲ မေ့ထားခဲ့ကြ
ရာ ယခုမှ တပ်ရင်းမှူး သိရှိသွားလေသည်။ တပ်ရင်းမှူးသည် အရပ်သား
ဂျစ်ကားတစ်စီးအား ဓာတ်ဆီပေးပါမည်ဟု စည်းရုံးကာ လားရှိုးသို့ အခေါ်
လွှတ်ရလေသည်။ အရပ်သားဂျစ်ကားပေါ် ပါလာသော ခရီးသည်အချို့မှာ
တပ်ရင်း ၁၀၅ ထရပ်ကားပေါ် လိုက်ပါခဲ့ပြီး ကျန်လူစုကား သူတို့ဂျစ်ကား
အပြန်ကို စောင့်နေရစ်ခဲ့လေသည်။ ထမင်းစားမည့် ရှေ့စခန်းတွင် ထိုဂျစ်
ကားနှင့် ကျွန်တော်တို့ ကွန်ပွိုင်းပြန်ဆုံကြမည် ဖြစ်၏။

ကွန်ပွိုင်းခရီးဆက်၍ မကြာခင် ရေပူစမ်းစခန်း အဲနွေးတို့ထမင်းဆိုင်
ရှေ့သို့ ရောက်ကြလေသည်။ သို့သော် ကွန်ပွိုင်းသည် ထိုနေရာမှာ မရပ်
နားပါ။ အဲနွေးကို ကားပေါ်မှ လှမ်းကြည့်မိရာ မုန်ညင်းခြောက်များ နေပူ
လှန်းနေသည်ကို မြင်လိုက်ရ၏။ အလုပ်နှင့်လက် မပြတ်သော အဲနွေးပင်
တည်း။

သိန္နီမှာ ခဏနားကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ကားပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့
သုံးဦးအပြင် ကားမောင်းသူ ကိုအောင်ဘန်း၊ သတင်းထောက် ကိုအောင်

မင်းနှင့် ဆရာဝန် ဦးဘဟန်တို့ ပါလာကြ၏။ ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်က ကျွန်တော် တို့၏ခရီးစဉ် အဆင်ပြေစေရန် ထည့်လိုက်သူများဖြစ်သည်။ ဆရာဝန် ဦးဘဟန်မှာ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်လောက်ကစပြီး ဆရာဝန်လုပ်နေသူ အင်းလေးသားကြီးဖြစ်၏။ သူသည် ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်နှင့် လိုက်ဖက်လှစွာ မြန်မာစာကို လေ့လာလိုက်စားသော ဆရာဝန်ဖြစ်၏။ ဖိုးကျော်မြင့်နှင့် မြန်မာစာဆွေးနွေးပြီး မှတ်စုယူနေသည်ကိုပင် တွေ့ရ၏။

ဆရာဝန်ဦးဘဟန်သည် သိန္နီမြို့မှာ နှစ်ပေါင်းကြာမြင့်စွာ အလုပ် လုပ်ခဲ့ဖူးရာ သိန္နီမှာ မိတ်ဆွေပေါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် သူ့မိတ်ဆွေ တစ်ဦး၏ အိမ်ဆိုင်မှာ ခဏကြာရပ်နားပြီး လက်ဖက်ရည်သောက်ကြသည်။ (အိမ်ဆိုင်ဆိုသည်မှာ လူလည်းနေ၊ ဆိုင်လည်းဖွင့်ထားသော နေရာကို ဆိုလို ပါသည်)။

ပြည်သူ့ဆိုင် (ဆေးနှင့်ဆေးပစ္စည်း) တစ်ဆိုင်ရှိရာ ကျွန်တော်တို့ ဝင်ကြည့်ကြ၏။ ရန်ကုန်မြို့မှာ ရှာမတွေ့သော ဂျယ်ရီယာဗစ်(ဟော်မုန်း) ခေါ် ဆေးဘူးများတွေ့သဖြင့် ဆိုင်ထိုင်က ခွင့်ပြုနိုင်သလောက် ဝယ်ခဲ့ကြလေ သည်။

သိန္နီမှာ လမ်းနှစ်လမ်းခွဲသည်။ တစ်လမ်းက ကွတ်ခိုင်၊ နမ့်ခမ်း တို့သို့သွားပြီး ကျန်တစ်လမ်းက ကွန်လုံသို့သွား၏။ သိန္နီမှ ကွန်လုံသို့ ၅၃ မိုင်ဝေး၏။

သိန္နီမြို့မှ ထွက်ကတည်းက သိန္နီချိုင့်ဝှမ်းကို ဝိုင်းရံထားသော အတွင်း တောင်တန်းကို ဖြတ်ကျော်သွားရလေသည်။ တောင်များမှာ သစ်ပင်၊ ဝါးပင် များဖြင့် စိမ်းလန်းစိုပြည်သည်။ တောင်တန်းများမှ စိမ့်စမ်းပေါင်းများစွာသည် သိန္နီချိုင့်ဝှမ်းထဲသို့ စီးဆင်းနေကြသည်။ အချို့မှာ ရေပူစမ်းများဖြစ်သည် ဆို၏။

လမ်းမှာ ကတ္တရာစေးခင်းသော အပိုင်းများ နည်းသည်ထက် နည်း သွား၏။ သို့သော် ကျောက်ခင်းထားခြင်းမှာ ညက်ပြီး ကျစ်လစ်ခိုင်မာသဖြင့် လမ်းကောင်းသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ကွန်ကောက်ရွာသို့ ရောက်သောအခါ ကွန်ပွိုင်းလဲလေသည်။
ကွန်ကောက်ရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းတစ်ကျောင်းရှိရာ နေပူဆာ

လှံရင်း စာသင်နေကြသည်ကို တွေ့ခဲ့ရ၏။ ထိုကျောင်းအနီးတွင်လည်း ရေပူစမ်းတစ်ခုကို တွေ့ရပြန်သည်။

ထို့နောက် နမ်းဆလပ်ရွာသို့ ရောက်ကြလေသည်။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းမှာ နမ်းဆလပ်၊ နမ်းအွန် စသည်ဖြင့် နမ်းပါသော အမည်များ၏။ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတွင်ကား မိုင်းသာ၊ မိုင်းဆတ်၊ မိုင်းမော စသည်ဖြင့် မိုင်းပါသော အမည်များသည်ဆို၏။

နမ်းဆလပ်မှာ သိန္နီချိုင့်ဝှမ်းဒေသဆုံးသော ရွာကြီးဖြစ်၏။ ငါးရက်တစ်ဈေးရှိပြီး ယခင်က ဈေးကို ရှမ်းများ လွှမ်းခဲ့သည်။ ယခုတော့ တရုတ်များ လွှမ်းနေ၏။ တရုတ်ဟုဆိုရာတွင် ကိုးကန့်တရုတ်နှင့် အခြားသောတရုတ်များပါသည်။ တရုတ်များမှာ အရောင်းအဝယ် ပိုကျွမ်းကျင်ရုံမက လုံ့လဝီရိယလည်း ကောင်း၏။ အလုပ်မရွေးဘဲလည်း လုပ်တတ်၏။

ကျွန်တော်တို့သည် နမ်းဆလပ် တရုတ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာ ထမင်းဝယ်စားကြလေသည်။

နမ်းဆလပ်တွင် ကွန်မြိုင်းတစ်ခုလုံး ရပ်နားနေစဉ် လားရှိုးဆေးရုံမှာ ကျန်နေရစ်ခဲ့သော မြောင်ဇီးသားအမိ ရောက်လာကြလေသည်။ သူတို့သည် အရပ်သားဂျစ်ကားမှ တပ်ရင်း ၁၀၅ ထရပ်ကားပေါ်တို့ ရွှေ့ပြောင်းကြ၏။ မြောင်ဇီးမိန်းမကြီးနှင့် သမီးတို့သည် အစိမ်းအနီအကျိုကျားနှင့် စကတ်အဖြူကို ဝတ်ဆင်ထားကြသည်။ နှုတ်ခမ်းကွဲရောဂါ ကုထားသော သားငယ်ကား ချည်ဆွယ်တာနှင့် ဘောင်းဘီပွတို့ကို ဝတ်ဆင်ထားလေသည်။

ကွန်မြိုင်းနှင့် ခရီးသွားရသည်မှာ လုံခြုံရေးအတွက် ကောင်းသော်လည်း ခရီးကြန့်ကြာသည်။ အားလုံး ထမင်းစား၍ ပြီးကြပြီလား၊ ကားတွေ အားလုံး ကောင်းရဲ့လား၊ လူစေ့တက်စေ့ ကားပေါ်ရောက်ပြီလား စသည်ဖြင့် စစ်ဆေးကြရ၏။ မစုံလျှင် စုံအောင်၊ မကောင်းလျှင် ကောင်းအောင် စောင့်ကြရ၏။

ကားတစ်စီး နောက်မှာ ပျက်ကျန်နေရစ်ခဲ့သဖြင့် ကွန်မြိုင်းသည် နမ်းဆလပ်တွင် အကြာကြီး စောင့်နေကြရ၏။

ထွန်းဝေကား စောင့်ရသောအချိန်ကို ကောင်းစွာ အသုံးချနေလေသည်။ ကိုးကန့်တရုတ် ကာကွယ်ရေးတပ်မှ ကားပေါ်တွင် ပါလာသော

လူစုနှင့် အိမ်တစ်အိမ်တွင် စကားဝိုင်းဖွဲ့နေလေသည်။ ကိုးကန့်တရုတ် အကြောင်း သိကောင်းစရာ များလှပါ၏။

ကားတွေစုံ၊ လူတွေစုံပြီး လူတွေအားလုံးဝမ်းဝ၊ ကားတွေအားလုံး စက်ကောင်းသောအခါ ကျွန်တော်တို့ ခရီးဆက်ကြပြန်လေသည်။ တစ် တောင်ထက်တစ်တောင် မြင့်လာသဖြင့် ကားတွေမှာ အားယူ၍ တက်ကြ ရ၏။

တောကြီးများမှာ ပို၍ နက်ရှိုင်းလာကြလေသည်။

အတန်ကြာသောအခါ အနိမ့်ပိုင်းသို့ တဖြည်းဖြည်း ဆင်းလာသည်ကို တွေ့ရ၏။

နာတီး သို့မဟုတ် နမ်းတီးရွာကြီးသို့ ရောက်ကြလေသည်။ နမ်း ဆလပ်နှင့် နမ်းတီးကြားတွင် ကျွန်တော်တို့သည် ရေဝေကုန်းတန်းကြီးကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ကြလေပြီ။

သံလွင်မြစ်ဝှမ်းတွင်

။ ရေဝေကုန်းတန်းမှနေပြီး အချို့ စိမ့်စမ်းချောင်းမြောင်းတို့သည် အ
 နောက်ဘက်သို့ ဦးတည်ပြီး စီးဆင်းကြရာ သိန္နီချောင်း၊ နမ္မတူချောင်း၊
 ဒုဋ္ဌဝတီမြစ် စသည်တို့မှတစ်ဆင့် ဧရာဝတီမြစ်ထဲသို့ စီးဝင်ကြကုန်၏။ ထို
 ရေဝေကုန်းတန်းမှနေပြီး ကျန် စိမ့်စမ်းချောင်းမြောင်းတို့သည် အရှေ့ဘက်ကို
 ဦးတည်ကာ သံလွင်မြစ်ထဲသို့ စီးဝင်ကြကုန်၏။

နာတီး(နမ်းတီး)တွင် တပုံမတော် စခန်းချထား၏။ နာတီးရွာကို
 ဝိုက်ကာပတ်ကာ စီးဆင်းနေသော စမ်းချောင်းကြီးမှာ ရေအားကောင်းပြီး
 သာယာလှ၏။ သို့သော် စိမ့်စမ်းနှင့် တောတောင်တွေက သာယာသလောက်
 ငှက်ဖျားထူထပ်၍ ကြောက်စရာကောင်းသည်။ နာတီးရွာတွင် ရပ်နေစဉ်
 တစ်ခဏ၌ ကျွန်တော်တို့နှင့် လိုက်ပါလာသော ဆရာဝန် ဦးဘဟန်သည်
 စုစုပေးပေး တွေ့ရှိရသော ကလေးသူငယ် ၃၀ လောက်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရာ
 အများစုမှာ ဗေလုံးကြီးများနှင့် ငှက်ဖျားစွဲနေကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဦးဘဟန်
 က ကွန်လုံမှအပြန်တွင် ဆေးပေးမည့်အကြောင်း ရက်ချိန်း ပေးထားခဲ့လေ
 သည်။

နာတီးရွာတွင် ထမင်းဆိုင်များရှိရာ မအေးစိန် ထမင်းဆိုင်သည်
 ကျော်ကြား၏။ မအေးစိန်ကား အသက် ၂၀ တစ်ဝိုက်သာ ရှိသေးသော၊
 ကြည့်ပျော်ပျော် ရုပ်အဆင်းရှိသော၊ အသားဖြူဝင်းသော မိန်းကလေးတစ်
 ယောက်ဖြစ်၏။ မြန်မာလိုဝတ်ဆင်ထားပြီး စကားက အတော် ဝဲနေလေရာ

ကိုးကန့် တရုတ်မကလေးလော၊ ရှမ်းမကလေးလော၊ ကချင်မကလေးလော မခန့်မှန်းတတ်ပါ။ ဝမ်းက မဟာသဖြင့် သူ့ဆိုင်မှာ ဘာမျှမစားခဲ့ကြ။ ဆတ်သားချဉ်ထုပ်နှစ်ထုပ်ကိုသာ ဝယ်ခဲ့ကြ၏။ (အောက်ပြည်အောက်ရွာမှာ ပုစွန်ချဉ်ထုပ်သလို သူတို့ဆီမှာ ဝက်သားချဉ်၊ အမဲချဉ်၊ ဆတ်သားချဉ် စသဖြင့် ထုပ်ကြသည်) ကျွန်တော်တို့ လူကြီးများသည် မအေးစိန်၏ဆိုင်မှာ ကြာကြာမထိုင်ကြ။ အလိုက်သိစွာနှင့် ရဲဘော်ကလေးများအတွက် နေရာ ဖယ်ပေးကြသည်။ ရဲဘော်ကလေးများမှာ အမောပြေ မအေးစိန်ဆိုင်မှာ ဝင်ထိုင်တတ်ကြ၊ လက်ဖက်ရည်သောက်တတ်ကြ၊ ထမင်းစားတတ်ကြသည် မဟုတ်ပါလား။ လူကြီးများရှိနေလျှင် သူတို့တစ်တွေ အနေကျသဖြင့် မအေးစိန်ဆိုင်ကို မဝင်ဘဲ နေတတ်ကြသည် မဟုတ်ပါလား။ မအေးစိန်ခမျာ လာဘ်တိတ်သွားရှာမည် မဟုတ်ပါလား။

နာတီးရွာတွင် ဆေးဝါးသုတ်ထားသော ဘူလ်ဒိုဇာကြီးတစ်ခု ထိုးရပ် ထားသည်ကို တွေ့ခဲ့ရ၏။ ဘယ်တုန်းက ပျက်ခဲ့သည်မသိ၊ ဘာကြောင့် မပြင်သည်မသိ၊ ဘယ်လောက်ကြာအောင် ဤသို့ ထိုးရပ်နေဦးမည်လည်း မသိခဲ့ရပါ။

နမ်နင်းချောင်းသည် အနောက်မှ အရှေ့သို့ စီးဆင်းနေသည်။ နာတီး ရွာမှ ထွက်ခဲ့ပြီး အတန်ကြာသောအခါ နမ်နင်းချောင်းဝှမ်းသည် အတော် ကျယ်ပြန့်ပြီး များစွာ နက်ရှိုင်းလေသည်။ မြောက်ဘက်မှာလည်း တောင် တန်း၊ တောင်ဘက်မှာလည်း တောင်တန်း၊ နမ်နင်းချောင်း တောင်ဘက်ကမ်း တောင်ကမ်းပါးများကိုဖြတ်၍ မော်တော်ကားလမ်း ဖောက်လုပ်ထား၏။

နမ်နင်းချောင်း၏ မြောက်ဘက်တွင် တောင်တန်းတွေ တစ်ထပ်ပြီး တစ်ထပ် ကာဆီးနေရာ အပြင်ဘက်ကျသော တောင်တန်းတစ်ခုတွင် ထူး ဆန်းသော တောင်တစ်လုံးကို တွေ့မြင်ရ၏။ ရင်သားမောက်မောက်နှင့် မိန်းမတစ်ယောက် ပက်လက်လှန် အိပ်စက်နေပုံနှင့် အတော်တူ၏။ မျက်နှာ ပိုင်းတွင် နဖူးပြင်၊ နှာတံနှင့် မေးသဏ္ဍာန်များကို ထင်ရှားစွာ မြင်ရုံမျှမက မျက်ခုံး၊ မျက်လုံးနှင့် ပါးစပ်သဏ္ဍာန်ရေးရေးကိုပင် မြင်နိုင်သေး၏။ ထို တောင်ကို မြင်မိကြသော လူတို့သည် ထူးခြားသောသဏ္ဍာန်ကို သတိပြုမိပြီး နာမည်အမျိုးမျိုးပေးကာ သရုပ်ဖော်ထားကြ၏။ ရဒ္ဒရသဟုမမြင်၊ အလဒ္ဒီဟု

ထင်မည်စိုးသောကြောင့် ဤတွင် နာမည်များကို မဖော်ပြတော့ပြီ။

လမ်းဖောက်ထားသော တောင်များမှာ သက်နဲ့တောင်များ ဖြစ်ဟန် ရှိသည်။ သဲကျောက်များ ဖုံးလွှမ်းနေသဖြင့် လမ်းဖောက်လို့ လွယ်သလောက် တောင်ပြိုရန် လွယ်ကူ၏။ မိုးနှောင်းကောင်းထားသဖြင့် တောင်ကမ်းပါးယံမှ စိမ့်စမ်းတွေ အများအပြား ဖြာဆင်းနေသည်။ အချို့နေရာ၌ လမ်းပေါ် ရေတင် နေသည်။ သို့သော် ဗွက်မပေါက်သဖြင့် တော်သေး၏။ တောင်ကမ်းပါးယံကို ဖြိုချ၍ လမ်းလုပ်စဉ်က သဘာဝအလျောက် သဲကျောက်ခင်းသော လမ်းဖြစ် ခဲ့ရာ ယခုလို ယာဉ်များ ဖြတ်သန်းဖန်များသောအခါ ကျောက်စရစ်နှင့် သဲခင်းသောလမ်းသဖွယ် ဖြစ်နေ၏။

အချို့နေရာများတွင် ညာဘက်တောင်ကမ်းပါးမှ မြေပြိုကျနေ၏။ အချို့နေရာများတွင် ဘယ်ဘက်ချောင်းကမ်းပါးထဲသို့ မြေပြိုကျနေ၏။ ကားများသည် သတိကြီးစွာနှင့် မောင်းနေကြရ၏။ သစ်ပင်၊ ဝါးပင်၊ ချုံနွယ် ပိတ်ပေါင်းများ ထူထပ်စွာ ပေါက်ရောက်နေသဖြင့်သာ သည့်ထက် မြေမပြို ခြင်းဖြစ်လေသည်။

လမ်းတွင် တံတားများကို ဖြတ်ကျော်စဉ် သတင်းထောက် ကိုအောင် မင်းက တံတားဆိုင်းဘုတ်များရှိ ကျည်ဆန်ရာများကို ပြသည်။ မနှစ်က ဤအချိန်တွင် ဗကပတို့သည် မြောက်ဘက်ရှိ တောင်တန်းများကို စိုးမိုး ထားပြီး ကွန်လုံကိုဖြတ်တောက်ရန် ဤတံတားများကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ၏။ ဟိုဘက်တောင်တန်းများမှ ဒီဘက်တံတားများကို လက်နက်ကြီးများနှင့် တရစပ် ထုနှက်ပစ်ခတ်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

ကျွန်တော်

“ဟိုဘက်တောင်တန်းတွေကနေပြီး ဒီဘက်ရှိတဲ့တံတားကို ခုလို မှန်အောင် ပစ်ခတ်နိုင်တယ်ဆိုတော့ သူတို့လက်နက်ကြီးတွေက တယ် ကောင်းပါကလား။”

ကိုအောင်မင်း....

“ဘယ့်နှယ်ပြောပါလိမ့် ဆရာ၊ သူတို့လက်နက်ကြီးတွေက မှန်ပြောင်း တပ်ထားပြီး ပစ်မှတ်အကွာအဝေးကို တိတိကျကျ တွက်နိုင်ရုံမက ထိထိမိမိ ချိန်နိုင်တယ်။ မနှစ်က သူတို့က ကွန်လုံကိုဝိုင်းထားလို့ ကွန်လုံမှာ အရပ်သား

တချို့ ဘတ်စ်ကားတွေနဲ့ ထွက်ပြေးကြတယ်။ သူတို့က ဟိုဘက်ကနေပြီး ပစ်ထည့်လို့ ဘတ်စ်ကားခြောက်စင်း ပျက်စီးသွားတယ်”

နမ်နင်းချောင်း သံလွင်မြစ်ထဲသို့ စီးဝင်သောနေရာတွင် ဟိုလီဟူသော တရုတ်ရွာတစ်ရွာရှိ၏။ (ကိုးကန့်တရုတ် အများစုနေထိုင်ကြ၏) ဟိုလီရွာမှစပြီး လေးမိုင်ကျော်ကျော်၊ သံလွင်မြစ်သည် အနောက်မှအရှေ့သို့ စီးဆင်းလေသည်။ ဤလေးမိုင်ကွေ့ အထက်မှာသော်လည်းကောင်း၊ အောက်မှာသော်လည်းကောင်း သံလွင်မြစ်သည် မြောက်မှတောင်သို့ စီးဆင်း၏။ ဟိုလီရွာသည် ကွန်လုံမြို့၏ အဝင်ဝဖြစ်သည်။

သံလွင်မြစ်ဝှမ်းကား ဧရာဝတီ၊ ချင်းတွင်းတို့နှင့်မတူ၊ ကျဉ်းမြောင်းသည်။ တောင်တန်းကြားမှာရှိသဖြင့် ကျောက်တုံး၊ ကျောက်ဆောင်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ မြစ်ကမ်းပါးနှင့် တောင်တန်းများကို နက်ရှိုင်းသော တောများက ဖုံးလွှမ်းနေသဖြင့် စိမ်းစိုနေသည်။ သံလွင်မြစ်ရေမှာ ကြည်လင်လှသည်။

ကွန်လုံဟူသည်မှာ

ကျွန် တော်တို့သည် နေဝင်ခါနီးမှ ကွန်လုံသို့ ရောက်ကြခြင်းဖြစ်၏။
တောင်ထိပ်များ၊ သစ်ပင်ခေါင်ဖျားများပေါ်တွင် နေရောင်ခြည်
ပက်ဖျန်းဆဲဖြစ်၏။

ကွန်လုံဟူသည်မှာ ကျွန်းကြီးဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

နမ်နင်းချောင်းက သံလွင်ထဲစီးဝင်ပြီး အနောက်မှ အရှေ့သို့ လေးမိုင်
ကျော်ကျော် စီးဆင်းခဲ့ရာ မြောက်မှတောင်သို့ မဆင်းမီကလေးတွင် နမ်တင်း
ဟူသော အခြားချောင်းတစ်ချောင်းသည် သံလွင်မြစ်ထဲသို့ စီးဝင်ပြန်
လေသည်။ ထိုသို့ စီးဝင်ရာ၌ ကျွန်းကြီးတစ်ကျွန်း ဖြစ်ပေါ်နေသည်မှာ
နှစ်ပေါင်း မည်မျှကြာပြီမသိပါ။ ထိုကျွန်းကြီးကို အကြောင်းပြု၍ ကွန်လုံဟု
ခေါ်ခြင်းဖြစ်၏။

ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်တုန်းက သင်ကြရသော ပထဝီစာအုပ်တွင်
ကွန်လုံကို နယ်စပ်ရှိ ကူးတို့ဆိပ်ရွာကလေးတစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် ဖော်ပြထား၏။
ကွန်လုံတွင် အခြားဝိသေသလက္ခဏာ မရှိခဲ့ပါ။

ယခုအခါ ကွန်လုံမြို့သည် အိမ်ခြေတစ်ထောင်ရှိပြီး လူဦးရေ ၆၀၀၀
ကျော် နေထိုင်ကြသည်။ အများစုမှာ ကိုးကန့်တရုတ်များဖြစ်၏။

ကွန်လုံမြို့သည် သံလွင်မြစ်၏ မြောက်ဘက်ကမ်းမှာ တည်ရှိသည်
ဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့သော် ယခုအခါ တောင်ဘက်ကမ်းသို့လည်း မြို့ရောက်
နေလေပြီ။ မကြာမီကမှ တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့သော ကွန်လုံတံတားကြီး

ကြောင့် တောင်ဘက်ကမ်းသို့ မြို့ချဲ့မည့်အလားအလာမှာ ပိုမို ကြီးမားနေပါသည်။

ကွန်လုံအနိမ့်ပိုင်း ကမ်းနားလမ်းပိုင်းတွင် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်ထက် အမြင့်ပေ မည်မျှရှိမည်မသိ။ အမြင့်ပိုင်းတွင် တည်ရှိသော အစိုးရအထက်တန်းကျောင်း၊ ကျောင်းကုန်းကား အမြင့်ပေ ၁၆၀၀ ကျော်ရှိသည်။

ကွန်လုံမြို့တွင် နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးလက်ထက်တုန်းက ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ထားခဲ့ခြင်း၊ ရုံး၊ ဆေးရုံ၊ ဧည့်ရိပ်သာ၊ အရာရှိအိမ်အစရှိသော အဆောက်အအုံသစ်များရှိခြင်း၊ ကြီးမားသော လွတ်လပ်ရေးကျောက်တိုင် တည်ထားခြင်းနှင့် တံတားသစ်ကြီး ဆောက်လုပ်ထားခြင်းတို့ကြောင့် အသစ်စက်စက် မြို့ပုံသဏ္ဍာန်ပေါ်နေသည်။ ဤသံလွင်မြစ်၊ ဤကျွန်းကြီး၊ ဤတောတောင်၊ ဤရေမြေတို့တွင် ဤမြို့သစ်သည် သာယာတင့်တယ်လှပါသည်။

ကွန်လုံမြို့သို့ရောက်ပြီး လှပတင့်တယ်ပုံကို မြင်လိုက်ရသည်ဆိုလျှင်ပင် ပြည်ထောင်စုဘွား တိုင်းရင်းသားတို့ အသက်ပေး ကာကွယ်ထိုက်သော မြို့ကလေးပေတကားဟု သဘောပေါက်မိပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ကွန်လုံ ပြည်သူ့ဆေးရုံအုပ် ဒေါက်တာလှမြင့်၏ နေအိမ်သို့ သွားကြ၏။ ဆေးရုံဝင်းထဲတွင် လူငယ်များ ဘော်လီဘောကစားနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ချမ်းနေကြပြီး သူတို့ကတော့ ချွေးတဒီးဒီး ကျနေကြ၏။

ဒေါက်တာလှမြင့် အပြင်သို့သွားနေသဖြင့် အတန်ကြာ စောင့်နေရသည်။ ဒေါက်တာလှမြင့် ပြန်ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့လာမည်ကို ကြိုတင်သိမထားပုံ ပြောပြပြီး အဆင်မပြေမှုများအတွက် တောင်းပန်ပါ၏။ ထို့နောက် တည်းခိုရိပ်သာသို့ ခေါ်သွားလေသည်။

နယ်ခြားဒေသလက်ထက်က ဆောက်ထားသော တစ်ထပ်တိုက်ကလေးဖြစ်၏။ သံလွင်မြစ်ကမ်းနဖူးပေါ်တွင် အကွက်အကွင်းကောင်းကောင်း၊ ရှုမျှော်ခင်းလှလှနှင့် ဖြစ်၏။

ကွန်လုံသည် ခရိုင်မြို့တော်ဖြစ်သောအခါ ဤအဆောက်အအုံသည် ခရိုင်ရဲဝန် နေထိုင်ရာဖြစ်ခဲ့၏။ ယခုမူ ဧည့်ရိပ်သာ ပြန်ဖြစ်နေသည်။